

VESELÝ VÝLET®

KRKONOŠE / 37

ZIMA 2012

Po skončení oddílového závodu ve slalomu v zimě 1961 si učitel a spoluzakladatel lyžařského oddílu Slovan Pec pod Sněžkou Miloslav Sochor seřadil malé závodníky a pořídil památeční fotografii. Sám je na snímku ze cvičné louky u Nebozízky zastoupený pouze zkříženými hůlkami. Rozhodnutí pana učitele podchytit místní děti a najít jim smysluplný program přineslo úspěchy. Z šestadvaceti dětí na fotografii čtyři v dospělosti získaly celkem 22 lyžařských titulů mistrů Československa, v mladších kategoriích nepočítaně. Jasně nejlepší byl Miloslav Sochor mladší s číslem 5, který stál i na stupních vítězů závodu světového poháru. Šest závodníků později odešlo za svobodou do emigrace, ve Švýcarsku, Kanadě a Německu se stejně jako většina ostatních z fotografie věnovali lyžování. Mnozí jsou s lyžemi spojeni i po padesáti letech. Třeba Dušan Porubský, který tehdy stál jako nejmenší bez čísla zcela vpravo, aby se v březnu 1977 stal mistrem republiky v obřím slalomu.

Z	Galerie, informační centrum a pension Veselý výlet	str. 2 - 3
D	Pec pod Sněžkou	str. 4 - 9
A	Horní Maršov	str. 10
R	Janské Lázně	str. 12 - 13
M	Mapa východních Krkonoš	uprostřed
A	Malá Úpa	str. 16 - 17
	Špindlerův Mlýn	str. 20 - 21
	Doporučujeme osvědčené služby	str. 11, 18, 19, 22
	Servis pro boudaře	str. 23
	Krkonošský národní park	str. 24 - 25
	Muzeum Vápenka	str. 26 - 27

Z šestadvaceti malých lyžařů z titulní strany jsme po padesáti letech na stejné louce v Peci mohli vyfotit devatenáct pamětníků postavených ve stejném pořadí jako tehdy.

Učitel Miloslav Sochor ukázal při setkání ve své někdejší škole i několik cen, které jeho děti na lyžařských soutěžích vyhrály.

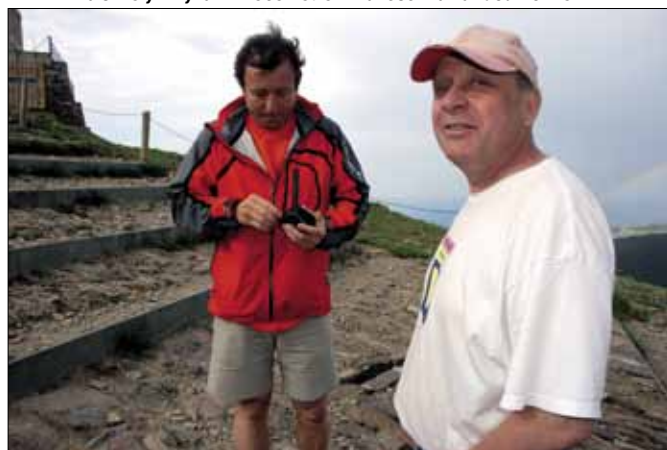

Učitel Standa Ondráček od bývalých žáků dostal svou fotografii z doby, kdy je vedl při tělocviku a publikoval snímky a články s jejich výsledky.

V roce 1961 jel Míla Sochor oddílový závod ve slalomu se startovním číslem 5, na olympiádě v Innsbrucku 1976 si v elitní skupině obřího slalomu vylosoval trojku.

V červnu 2008 jsme se potkali na vrcholu Sněžky s bývalými spolužáky a skvělými lyžaři z Pece Petrem Kakešem a Fandou Kolinem.

Při vzpomínkách nad památeční fotografií napadlo Václava Lorence, který má na titulním snímku startovní číslo 10, pozvat nejen kolegy z fotografie, ale všechny, kdo se před padesáti lety kolem lyžování v Peci pohybovali. S přáteli uspořádali setkání, na které přišlo a přijelo padesát lidí v čele s iniciátorem lyžařských začátků v Peci učitelem Miloslavem Sochozem. Sešli se tu sourozenci Míla a Ivan Sochorové (s čísly 5 a 14), Honza a Dušan Porubští (na obou krajích bez čísel), Julek a Mirka Kroupovi (21 a 3), z daleka přijely Olga (25) a Jitka Příhodovy, jejich bratr Miroslav (16) zůstal ve Švýcarsku. Dášu Luczkovou (1) dříve ze Severky a nyní z GA-PA už nemohla doprovodit sestra Hanka (23). Už nikdy nepřijede z Kanady ani Milan John (13), bratr Standy (9), který je dnes nejdéle sloužícím vlekařem v Peci a jistě ho z Javoru znáte. Ze tří sourozenců Vořechovských přišel jen Zbyněk (8 s krásnými brýlemi), Olda (7) z Vancouveru to má do Pece přeci jen daleko. Na staré fotce vedle sebe stáli Milan a Vladimír Hofmanové (15 a 22), synové místního řezníka Karla Hofmana pronásledovaného komunisty. Na setkání přišel druhý z nich. Jmenovci Ivan (asi 6) a Pavel (17) již zemřeli, jejich otec Bohumil Hofman mnoho let obětavě pomáhal při pořádání zdejších lyžařských závodů. Na setkání dorazili bratři Hubert a Fanda Kolinové, jejichž tatínek lesník František Kolin byl v popisované době předsedou TJ Slovan Pec. Za oddíl závodily také výborné lyžařky Vlasta (2), Alena a Eva Uhrový z Janských Lázní, z nichž prostřední získala titul mistryně republiky v obřím slalomu v roce 1974. Ivan Doulik (19) strávil řadu let na lyžích jako profesionální záchranář Horské služby, zato Karel Šťastný (s nečitelným číslem třetí zleva) se závodním lyžováním přestal brzy a snad proto je lékařem. Příběh Viktora Kolesára (28) a jeho rodiny vypovídá mnohé o znovuosídlení Krkonoš po roce 1945 a jistě se k němu někdy přistě dostaneme. Vzpomínkové setkání obohatilo archiv Veselého výletu o desítky fotografií místních lyžařů zachycených při nástupu na trénink, při jízdě v brankách, na stupních vítězů od obyčejných oddílových závodů po slavná vítězství. Jedna fotografie z roku 1961 přinesla mnohé informace doplňující příběhy sjezdařů z Pece pod Sněžkou.

Petr Kakeš byl boudařské dítě se vším, co k tomu patří. Když jsme spolu chodili v Horním Maršově do školy, jeho rodiče vedli ubytovací hostinec Hvězda uprostřed Pece. Mezi jeho kousky patřilo třeba pořádání malého obědu s přílohou dvaceti houskových knedlíků. Přesto zůstal nejmenší ve třídě. O to více byl zarputilý ve všem, co dělal, v lyžování extra. Brzy se prosadil do mládežnických výběrů a my ho ve škole moc neviděli. Lyžoval společně s Fandou Kolinem ze sousedství. Než Petr emigroval, byli velkými kamarády, i když ho Fanda většinou porážel. Jen omezeně k nám prosakovaly zprávy o dalších Petrových kouscích za železnou oponou. Zúčastnil se třeba závodu na lyžích přes kanál La Manche. Dvacet borců si na nohy připnul dlouhé plováky, kterým pořadatelé říkali skijaky. Od hladiny se odráželi speciálními hůlkami, do Anglie dorazili jen tři. Petr vyhrál. V Americe jezdil profesionální lyžařské soutěže v divácky atraktivním paralelním slalomu. V roce 1992 na olympiádu ve francouzském Albertville pořadatelé zařadili jako ukázkový sport rychlostní lyžování zvané letmý kilometr. Československo reprezentoval stále neohrožený Petr Kakeš a rychlostí 223 kilometrů za hodinu vytvořil dosud platný národní rekord. Už léta před tím se usadil v Kaskádovém pohoří v Oregonu na západě USA a kromě služeb v místním zimním středisku organizuje lyžařské a cyklistické závody pro stovky stejně tvrdě založených účastníků, jako je sám. Několikrát vyhrál prestižní závod ve speciálním lyžařském sjezdu na Aljašce, na který pozval i svého přítele z dětství Fandu Kolina. Pro něho to byly nejkrásnější závody v životě, který minulý podzim nečekaně ukončila zhoubná choroba.

Informační centra, galerie a obchod s dárky Veselý výlet v Peci pod Sněžkou nebo v Temném Dole usnadní a zpříjemní váš pobyt ve východních Krkonoších. Vypůjčíte si klíče od lesního hrádku Aichelburg a v Temném Dole od Vánoc i od nově otevřeného Muzea Vápenka v Horních Albeřicích. Najdete tu novinky z regionu, bezplatné informační materiály, mapy Krkonoš a okolí, průvodce, pohlednice se známkami, DVD s pořady o Krkonoších ve čtyřech jazycích, české a německé knihy včetně dětských. Pro sběratele máme turistické známky, odznaky, nálepky, štítky na hole a jiné drobnosti. Před cestou domů tu koupíte originální dárky a suvenýry, malé obrázky, fotografie a oblíbené figurky a loutky Krakonoše, sbírkové kameny, přívěsky, trička připomínající návštěvu Krkonoš. V Temném Dole si můžete objednat kopie dobových fotografií Krkonoš po výběru z našeho velkého archivu. Oblíbené jsou krkonošské likéry a léčivé nápoje. Veselý výlet připravil dárkovou Čokoládu ze Sněžky. Nyní si vyberete z deseti různých obalů, poslední dvě série navrhl výtvarník Milan Hencel a Aleš Lamr, kterého znáte jako tvůrce křížové cesty na Starou horu. Všechny obrázky vycházejí z volného námětu Sněžný, prohlédnout si je můžete také na facebooku. Kvalitní česká čokoláda je buď sedmdesátiprocentní, nebo sladká mléčná. Vedle běžných informací vám pomůžeme s přípravou programu či výběru ubytování v údolí pod Sněžkou. Po celou provozní dobu je v Peci přístupný veřejný internet. Informační centra doplňují směnárny. Aktuální i minulé výstavy jsou představené na webových stránkách. Zbylá tištěná vydání Veselého výletu nabízíme v Temném Dole, ostatní čísla si přečtete na internetové adrese Veselého výletu v rubrice sezónní noviny.

Pension Veselý výlet v Temném Dole je obklopen přírodou i kulturními památkami a dobrým výchozím místem pro túry do východních Krkonoš. Před domem zastavují letní i zimní turistické a lyžařské autobusy, ubytování hosté celoročně zaparkují i na parkovišti u infocentra v Peci. Dobře vybavené pokoje, připojení k internetu Wi-Fi, sauna, vířivka, velká hala s kuchyňkou a bohaté snídaně jsou samozřejmostí. Ceník, informace o nabídce dalších služeb spojených s Veselým výletem a fotografie najdete na webových stránkách. Ve stejné rubrice jsou kontakty na pensiony, hotely, horské boudy a priváty v Horním Maršově a Peci pod Sněžkou.

Informační centrum, galerie, směnárna a obchod Veselý výlet v Peci pod Sněžkou čp. 196, PSČ 542 21, tel. 499 736 130. **Informační centrum, galerie, směnárna a pension Veselý výlet v Temném Dole** čp. 46, Horní Maršov, PSČ 542 26, tel. 499 874 298. Půjčování klíčů od hrádku Aichelburg. Jsou otevřena denně od 8.30 do 18 hodin. Domluvte se i německy a anglicky. Aktuality najdete i na facebooku Veselého výletu.

Pension Veselý výlet v Temném Dole nabízí ubytování se snídaní ve dvou a třílůžkových pokojích a apartmá, telefonická rezervace v infocentru, podrobnosti o ubytování v pensionu najdete na webových stránkách nebo vám je pošleme na požádání poštou. **E-mail: info@veselyvylet.cz.**

www.veselyvylet.cz

Trénink na prvním sněhu podzim 1963 vedl na Zahrádkách Oldřich Vořechovský. Zleva jeho instrukce poslouchali Mila Sochor, Milka Kubínová, Alena Glášrová, Jirka Brož, Zbyněk, Olda a Riša Vořechovští, Alena Nováková a Dáša Luczková.

MISTŘI Z PECE

Před rokem 1945 v Krkonoších vyrostli výborní lyžaři. Mnozí se účastnili olympijských her, Gustl Berauer narozený v Peci na Hnědém Vrchu se v únoru 1939 stal mistrem světa v severské kombinaci. Po vyhnání původních obyvatel několik sjezdářů, běžců a skokanů z Krkonoš zakotvilo v lyžařské reprezentaci Západního i Východního Německa. Rodák ze Zadních Rennerových bud, sjezdář a účastník olympiády v Oslu 1952 Pepi Erben napsal o lyžařích z Krkonoš zajímavou knihu, díky které jsme poznali jejich osudy. Při znovuosídlení Krkonoš sehrálo lyžování důležitou roli. Například náš děda Josef sem přivedl rodinu v červnu 1945 z Vysočiny i kvůli možnosti lyžovat. S dalšími nadšenci postavili v Lysečínách skokanský můstek, na kterém u děda později vykloubil obě nohy a ukončil závodní činnost. Takových zapálených lyžařů přišlo více, ovšem většinou příliš starých na špičkové soutěže a jejich děti neměl kdo trénovat. Lyžařský klub Pec sice vznikl hned v září 1945 a měl účtyhodných 314 členů, přesto se lyžařská činnost omezila na pořádání jednoho klubového přeboru za sezónu. Hlavní diskuze se vedla o stavbě lyžařského můstku v Zeleném Potoce, ke které nikdy nedošlo. Z politických důvodů po únoru 1948 klub zanikl a pod novým označením TJ Sokol Pec se stal součástí sjednocené tělovýchovy. Chyběla vize a systém práce s dětmi. Trvalo celou generaci, než v Krkonoších vyrostli noví závodníci. Ti nejlepší mladí sjezdáři trénovali v Peci pod Sněžkou. Díky obětavosti hrstky lidí se udál malý zázrak, který se již nemusí opakovat.

Lyžaři ze Slovanu

Učitel Miloslav Sochor přišel do Pece v roce 1950 a ke svému překvapení učil sice jen v jedné třídě, ale hned tři postupné ročníky. Jako gymnasta, fotbalista, házenkář, hokejista a stolní tenista uměl připravit zajímavé hodiny tělocviku se zapojením prvňáků až pátáků. Pocházel z nížiny a musel přiznat, že není lyžař. První oblohu jej učila snoubenka Madla Vyskočilová, rodačka z chalupy u dnešní sjezdovky Javor. Po svatbě učitele tělocviku učil techniku lyžování zdejší listonoš Josef Vyskočil. Tchán se v roce 1930 přiznal do rodiny Dixů, usazených v Peci již v šestnáctém století. Ředitel zdejší školy Václav Matuška nelyžoval, i proto zimní hodiny tělocviku zabíralo pouze sáňkování. Miloslav Sochor brzy vyhodnotil jízdy na saních jako příliš nebezpečné a málo motivující ke sportu. Proto prosadil ve škole lyžování. Na začátku požádal sportovní referenty ze zotavovny ROH, aby děti učili techniku jízdy. Brzy lyžovaly lépe, než pan učitel, který se zaměřil na organizování tréninků a závodů. Každý tělocvik a volné odpoledne trávil s dětmi na stráních kolem školy nebo na protějším svahu u Nebozízku. Později tréninky převzal výborný lyžař a instruktor Oldřich Vořechovský, který měl ve škole tři syny. Pro zvýšení motivace zavedli pravidelné školní a oddílové závody. I to přispělo k obrození místní tělovýchovné jednoty přejmenované v roce 1955 na Slovan Pec pod Sněžkou. Vedení se ujali rodiče dětí, které byly na lyžích neaktivnější. Stejný princip funguje dodnes. Výsledky se dostavily brzy, v šedesátých letech děti ze Slovanu Pec ovládly nejprve krajské a brzy celostátní

závody ve sjezdovém lyžování. Dochované novinové sportovní rubriky uváděly: „Pět z osmi titulů přeborníka republiky získali lyžaři z Pece“. To už žáky a dorostence vedli profesionální trenéři Jiří Vlček a ty nejlepší Miloš Vavřín. Mladší děti v roce 1968 převzal Běda Pinkava. TJ Slovan Pec vyměnil s výrobcem lyžařských technologií Transportou Chrudim svou chalupu v Zákoutí za tři vleky. Jeden sloužil na prudkém Orlíku pouze pro oddílové tréninky, vleky na Nebozízku a v místě dnešního Klondike na Zahrádkách vydělávaly lyžařskému oddílu peníze. I dnes, když lyžujete s dětmi na cvičných loukách na Velké nebo Malé Pláni, přispíváte zakoupením jízdenky lyžařskému oddílu TJ Slovan Pec.

Milka Kubínová

Od vítězství Gustla Berauera v kombinaci v roce 1938 získala pro Pec první titul mistra republiky mezi dospělými v roce 1967 Milka Kubínová z Velké Pláně. Jako sedmnáctiletá dorostenka vyhrála slalom žen, v dalších letech i mistrovský sjezd a obří slalom. Čtyři roky jezdila za ženskou reprezentaci mezinárodní závody FIS, nejlepší výsledek dosáhla v italském středisku Monte Bondone, kde skončila pátá ve slalomu. Od třinácti let putovala po závodech i soustředěních se svou soupeřkou a kamarádkou Alenou Glášrovou. Sezóna začínala podzimní dvouměsíční šňůrou s tréninky a závody po trase Rakousko, Itálie, Švýcarsko a Francie. S Alenou na cestách bydlely spolu, ale ta se ve Svatém Mořici v roce 1968 nevrátila do hotelu a Milka zůstala z Pece v reprezentaci sama. Ivana Zelničková byla ze Zlína také jediná, tak potom při zájezdech bydlely spolu. Ivana rovněž později utekla z Československa a dnes je známější pod jménem Trump. Ve dvaceti už Milka byla pro reprezentaci „stará“ a ukončila závodní kariéru. Při lyžování neměla ve škole žádné úlevy, teprve později s velkým úsilím získala pedagogické vzdělání, aby mohla vést děti v místní mateřské školce. Na Nebozízku na lyže postavila několik o generaci mladších budoucích závodníků. Vzala si spolužáka a kolegu z oddílu Jirku Brože. I ten prožil dětství na lyžích v Peci, jen dvouletou vojnu si odbyl jako poslední Čech ve vojenském oddíle Dukla Bánská Bystrica. Přeborníkem Československa se stal ještě mezi staršími dorostenci při sjezdu ve Špindlerově Mlýně v zimě 1968. Všechny překvapil vítěznou jízdou s vysokým startovním číslem 27. Dnes Jirka řídí provoz lanovky na Sněžku. S Milkou mají na Malé Pláni rodinný pension U Brožů, který spolu postavili nedaleko místa, kde je před padesáti lety pan učitel Sochor vyfotografoval. Milka tehdy závodila s číslem 24, Jiří měl 11.

Alena Glášrová

Vyrostla na Zahrádkách v chalupě se zvoničkou, ale jen do výšky 163 centimetrů. Lyžovala od malička a po založení oddílu hned patřila spolu s Milkou Kubínovou mezi nejlepší. Už jako mladší dorostenka v roce 1966 porážela ženy. Ve své kategorii získala všechny čtyři tituly přeborníka republiky. V novinách o ní psali jako o největším lyžařském talentu té doby, ale ona byla zklamaná, že kvůli chybám lyžařského ústředí s vízy ji vrátili z letiště těsně před odletem na důležité zahraniční závody. Potom si zranila koleno, přesto v zimě 1967 vyhrála několik závodů. V osmnácti při první účasti na mistrovství republiky mezi ženami v březnu 1968 získala k překvapení všech riskantní jízdou na ledové trati obřího slalomu na Skalnatém plesu v Tatrách svůj první a zároveň poslední titul mistryně republiky. Po srpnové okupaci Československa jako tisíce dalších lidí emigrovala do Švýcarska. Přísné regule ji potom

Alena Glášrová a Milka Kubínová s medailemi na krku po vítězství mezi dorostenkami ve Špindlerově Mlýně v roce 1966.

nedovolily závodit za Švýcarsko, jezdila klubové závody za Davos, nejčastěji v Německu. Alena byla jedním z mnoha lyžařů, o které jsme v důsledku totality přišli. Lyžaři měli vyšší sklony k emigraci než jiní sportovci. Dodnes vidíme v reprezentacích vyspělých lyžařských zemí česká jména, třeba ti v Kanadě a Německu patří ke světové špičce. Jen z okruhu našich lyžařských přátel odešly do svobodného světa desítky mladých lidí. Alena si v Davosu vzala svého trenéra Miloše Vavřína a jejich život se dál točil kolem lyžování. Na setkání přijeli oba z Curychu, při focení se Alena postavila vlevo, protože tam stála i před padesáti lety s číslem 4.

Mila Sochor

Milovi bude 8. ledna šedesát, rodiče Madla a Miroslav právě oslavili diamantovou svatbu. Tátovo rozhodnutí zaměřit místní děti

Parta mladších lyžařů trénovala v roce 1967 na Orlíku. Zleva se z lyžování radovali Ivan Sochor, Jana Štanclová, trenér Běda Pinkava, Dušan Porubský, Petr Kakeš a Luďa Holá.

Dušan Porubský ve slalomu s devítkou v roce 1968, s desítkou 1975 a s jedenáctkou v březnu 1980.

na sjezdové lyžování nejen Milovi změnilo život, ale pouze on se stal sportovní hvězdou. V dětských kategoriích nebyl vždy první, doma soupeřil především s Oldou Vořechovským. Jak ostatní ztráceli s přechodem mezi dospělou motivací a výkonností, Mila rostl, až byl v Československu nejlepší. To potvrdil sedmnácti tituly mistra republiky. Prosadil se ve světovém lyžování a dokázal ze sjezdovek v Peci postoupit až mezi elitní jezdce světového poháru (více VV 13/1999). Pak se vrátil domů a vy dnes můžete využít služby nejlepší zdejší lyžařské školy Happy Hill – Sochor, kterou s dalšími kolegy vede. Poslední titul mistra republiky Mila přivezl do Pece za slalom a kombinaci v roce 1980. Tím skončila dvacetiletá zlatá éra lyžařů z Pece. I v dalších letech se tu objevilo několik talentů, ale již nikdy nedosáhly výsledků party zachycené v roce 1961 na louce u Nebozízku.

Dušan Porubský

Z malého kluka stojícího na titulní fotografii zcela vpravo vyrostl asi největší talent a zároveň největší smolař místní lyžařské školy. V mladší skupině vedené trenérem Bědou Pinkavou jasně vynikal, už ve třinácti byl v roce 1969 českým přeborníkem ve slalomu a obřím slalomu. V Itálii na mistrovství světa žáků skončil v obřím slalomu osmý. V euforii té doby nechtěl nic jiného než lyžovat. S Ivanem Sochořem, kluky Vořechovskými, Fandou Kolinem, Petrem Kakešem, Janou Štanclovou, Evou Uhrovou a dalšími trénovali denně, na Orlíku dokonce i pod chabým umělým osvětlením. Od roku 1970 Dušan v zimě bydlel mimo domov, zpočátku v internátní škole pro lyžaře ve Špindlerově Mlýně. S pozdějším velkým rivalem Bohumírem Zemanem zvaným Bobas se poprvé sešel na oblastních přeborech 8. března 1969 v Janských Lázních. Tady ještě startovali v jiných kategoriích a jedině skvělý lyžař ze Špindlerova Mlýna zabránil, aby tehdy všechny tituly neputovaly do Pece. Ve Špindlu trénovali a závodili spolu, až v patnácti letech Dušan na ledem pokryté černé sjezdovce uklouzl a vylétl z tratě. Do zad si vrazil smrkovou větev. Díru mu sice zašili, ale po třech letech lékaři zjistili, že kus dřeva zůstal v plici. Před tím strávil měsíce v tuberárně s podezřením na zhoubnou nemoc, než našli pravou příčinu problému s dýcháním. Dušan ztratit sezónu, Bobas naopak získal důležité body z FIS závodů a odstartoval skvělou kariéru. Ve vedení lyžařského svazu hodně lidí myslelo především na vlastní cestování do zakázané západní ciziny, popřípadě chtěli něco urvat při přerozdělování nedostatkového lyžařského materiálu. V případě Dušana se to projevilo třeba tím, že místo něho jel na olympiádu do Innsbrucku „zasloužilý“ papaláš. Mnohem horší rozhodnutí svazu vnutilo Dušanovi velmi tvrdé lyže značky Fritzmeier. Nikoho nezajímalo, že jeho stylu jízdy vyhovují naopak měkké lyže typu Elan, na kterých jezdil třeba Bobas. Prostě někdo potřeboval uzavřít smlouvu s výrobcem lyží, na kterých tehdy nikdo ze špičky nezavodil. Před zimou 1977 Dušan vypadl z reprezentace, přitom se cítil nejlépe. Na vyhovujících lyžích vyhrával domácí závody, stal se přeborníkem Česka ve slalomu i v obřím slalomu, v kterém pak v Jasně pod Chopkem „udělal“ i titul mistra celé republiky. O dvě setiny porazil soupeřníka Ivana Sochora. Na návrat již bylo pozdě, podle svazových představ byl v jednadvaceti letech pro reprezentaci příliš starý. A kamaráda Ivana vyhodili ihned za kritiku vedení. Dušan měl potom mnoho sezón na starosti lyžařské vleky Slovanu Pec, dnes v horském městě s manželkou Ivou provozují rodinný pension Porubský.

KARTA HOSTA PRO TŘETÍ TISÍCILETÍ

Pec pod Sněžkou pro vás připravila významnou pobídku k vícedenní návštěvě horského města. Od 1. prosince 2011 vám zcela nově zavedený elektronický systém zlevni dovolenou a přesvědčí vás, že ubytování na území Pece pod Sněžkou včetně místní části Velká Úpa je nejen zajímavé, ale i výhodné. Provozovatelé horských bud, pensionů, hotelů a ubytování v soukromí se mohou, a většina z nich to již učinila, zaregistrovat do programu KARTA HOSTA. Po příjezdu vám ubytovatel bezplatně vydá magnetickou kartu podobnou běžné kreditní kartě. Do systému vloží termín pobytu a počet osob, které s vámi přijely a zaplatily rekreační poplatky. Během těchto dní, počínaje dnem příjezdu a konče dnem odjezdu, budete čerpat slevy a výhody v celkem pětatřiceti službách. V zimě jistě oceníte například desetiprocentní slevu na dvou až sedmidenní skipas lyžařského areálu v Peci a ve Velké Úpě. Celý systém je podobný jako třeba internetové bankovníctví podmíněn připojením ubytovatele i poskytovatele služeb k internetu. Registrace hostů přes KARTU HOSTA není povinná, záleží na technických možnostech a uvážení ubytovatele, jestli vám službu nabídne. Vy se rozhodnete, je-li pro vás KARTA HOSTA důležitým kritériem při výběru ubytování.

Ubytovatel do systému vstoupí pod svým jménem a heslem, vypíše vaše údaje jako do domovní knihy, především datum příjezdu a odjezdu. Pan domácí si vás запиše pod jednou hlavní osobou, další jsou uvedeni jako spolucestující. Karta je od vydání vaše, při další návštěvě si ji při placení ubytování opět „dobijete“. V tom případě není třeba znovu vypisovat vaše údaje, které má ubytovatel již vložené do své internetové databáze. Stejně se postupuje při prodloužení pobytu. Jestli přijedete příště bez hlavní osoby, ubytovatel vystaví novou kartu s vaší vlastní registrací. Poskytovatelům služeb se slevou se při vložení magnetické KARTY HOSTA do čtečky zobrazí pouze číslo karty a údaj, zda máte na čerpání výhody nárok a kolik oprávněných osob spolu s vámi. Ze systému získá městský úřad informaci o zaplaceném rekreačním poplatku, který mu později ubytovatel odvede. Ze zákona povinné údaje o hostech ze zahraničí automaticky odešle do registru cizinecké policie. O tomto zákonu zavedeném před deseti lety dvěma politickými stranami s největším počtem mandátů si myslíme svoje. Připomíná praktiky bývalého režimu a minimálně u hostů ze zemí EU to považujeme za nekorektní. Elektronická KARTA HOSTA alespoň ubytovatelům ulehčuje práci, když nemusí extra vyplňovat tato ohavná hlášení. Bez KARTY HOSTA vás ubytovatel запиše do běžné papírové domovní knihy.

Přehled slev najdete v tištěné dvojjazyčné brožurce u každého ubytovatele zapojeného do programu nebo na webových stránkách města. Slevy jsou platné pro tuto zimní sezónu, pro letní vznikne nový přehled a věříme, že s osvědčením systém bude ještě zajímavější. Čerpání výhod je u každého poskytovatele trochu jiné. Při zakoupení skipasu zvolte konečný počet dní a osob, příkoupení, tedy druhé použití byt v termínu vašeho pobytu již není možné. Naopak, slevu jízdného lanovkou na Sněžku můžete uplatnit opakovaně, jen pamatujte, že slevový terminál je pouze ve stanici v Peci. Obsluha na Sněžce nebo Růžové hoře nemá možnost kartu přečíst. Desetiprocentní zvýhodnění nákupu pěti jízd na bobové dráze v Relaxparku využijete také po celou dobu vaší dovolené v Peci. Další slevy na KARTU HOSTA poskytují třeba půjčovny lyžařského vybavení, služby hotelu Energetik, Horizont, Hořec, Krokus, několik pensionů, Bowling bar, restaurace Enzian, kosmetické studio Ilona a další. Desetiprocentní sleva vstupného je v ZOO Dvůr Králové. Do programu se zapojilo i Městské informační centrum Veselý výlet, kde na KARTU HOSTA získáte o čtvrtinu levnější autorské tričko s nápisem Pec pod Sněžkou.

Projekt města kromě poskytovatelů služeb finančně podpořil Regionální operační program EU NUTS II Severovýchod.

www.pecpodsnezkou.cz

FOTOGRAFIKY IVANA MARKA

V nově otevřené expozici Muzeum Vápenka v Horních Albeřicích je v části věnované chalupářům představený také člen někdejšího Syndikátu spisovatelů Jiří Marek. Spolu s autorem známých kriminálních příběhů se představuje syn Ivan Marek. Ve spojení s otevřením Muzea Vápenka proběhne v galerii Veselý výlet výstava jeho prací rozdělená do několika cyklů. Kameraman a výtvarník Ivan Marek poznal spisovatele Bohumila Hrabala na vesnické zabíjačce v Čechelicích u Mělníka roku 1972. Z koláží s tématem Hrabala však vystupují jiné motivy, třeba s jeho oblíbenými kočkami. Jinou inspiraci našel v Gustavu Klimtovi, Adině Mandlové, Mozartovi, Kafkovi a u jiných osobností. V druhém cyklu na výstavě uvidíte vzpomínky na brzy ztracenou maminku i proměny otce spisovatele v čase. Dalším tématem jsou působivé struktury různých materiálů tvořené vlnitým papírem, perforovaným plechem, vodou opracovanou cihlou nebo starými kovanými hřeby. Ivan Marek od sedmdesátých let tvoří dílo z různých vrstev, které přenesou na jedinou originální fotografii. Jeho obrazům říkáme fotografiky. Zájemcům je prodá i s negativem. Vystavená díla vznikla na chalupě v Albeřicích, proto Ivana Marka považujeme za krkonošského autora. Výstava proběhne v galerii Veselý výlet v Peci pod Sněžkou od 28. ledna 2012 do konce zimní sezóny.

Stejně jako v roce 1923 rozlehlé louky, lákají dnes široké sjezdovky k lyžování rodiny s dětmi. V Peci mají zvýhodněné jízdenky.

Oba lyžařské areály po dohodě s městem Pec pod Sněžkou zlevnily o deset procent jízdné pro hosty, kteří od ubytovatelů získají kartu hosta. Zavedení nové slevy posiluje propojení obou lyžařských areálů v Peci a ve Velké Úpě bez navýšení ceny společných skipasů. Kromě jízdenek pro jednotlivou jízdu platí skipas ve formě čipové karty pro všechna zařízení ve Ski Pec a Skiport Velká Úpa. Obě střediska v době od 25. 12. do 18. 3. 2012 propojují skibusy s intervalem pouhých dvaceti minut, mimo hlavní sezónu ve čtyřicetiminutovém cyklu. Šestkrát denně jedou do Pece a zpět skibusy po trase Svoboda nad Úpou - Maršov - Temný Důl - Velká Úpa, z toho tři příjždějí až z Trutnova. Na to navazují ČD Ski vlaky z Hradce Králové. Jednodenní hosté lyžařského areálu Ski Pec mohou parkovat bezplatně od 7 do 22 hodin. Při odjezdu jim obsluha zkontroluje platnost skipasu a aktivuje jejich parkovací lístek pro otevření závor. Slevu na kartu hosta nečerpají rodiny s dětmi od 4 do 12 let, protože pro ně je lyžování v Peci ještě výhodnější při zakoupení jednodenní nebo dvoudenní rodinné jízdenky. V hlavní sezóně jezdí jedno děcko s tátou a mámou celý den jen za dvacet korun, ze dvou dětí jedno lyžuje zdarma a druhé jen za 70 korun denně. Při dvoudenní jízdence je sleva i pro neubytované rodiny v Peci ještě výraznější, jak si sami můžete podle ceníku spočítat. Zvýhodněné jsou také školní skupiny. Vyřízení dvacetiprocentní slevy škola urychlí poštou nebo elektronicky zasláným seznamem minimálně patnácti žáků se jménem učitele a razítkem školy. V kanceláři v dolní stanici Javor vám skipasy připraví k vyzvednutí. Za každého patnáctého žáka získá učitel časovou jízdenku zdarma. Spolu s širokou škálou vhodných objektů pro ubytování školních skupin v okolí lyžařských areálů je Pec pod Sněžkou ideálním místem pro lyžařské výcviky v opravdových horách.

Další novinkou je zavedení bodové jízdenky. Především občasní lyžaři a běžkaři si místo běžné časové koupí čipovou kartou s kreditem. Jízda na každém lyžařském vleku a lanovce je ohodnocená určitým počtem bodů. V Peci se nejvíce odečte 30 za Hnědý Vrch a nejméně 6 bodů za Muldu a Eso. Stejnou bodovou jízdenku může použít na rozdíl od časové více lyžařů a hned za sebou, proto stačí jedna karta třeba pro skupinku běžkařů. Oproti jednotlivé jízdence máte s nejlépejší bodovou kartou za 200 korun každou třetí jízdu lanovkou na Hnědý Vrch nebo vlekem na Zahrádky zadarmo. Zkušebně v letošní zimě vás turniket odbaví i v případě, že pro poslední jízdu nemáte na kartě dostatečný počet bodů. Čipovou jízdenku si dobijete kdekoli v pokladnách lyžařských areálů. Bodový systém nerozlišuje hlavní a vedlejší sezónu. Nově se v Peci pod Sněžkou zavádí vedlejší sezóna také od 14. do 27. ledna.

Pec je prvním lyžařským areálem v Česku, kde najdete přímo u sjezdovek v dolní stanici vleku Javor službu s hlídáním vašich dětí ve věku

3 až 10 let. Klasický babysitting v době od 9 do 16 hodin je podobný mateřské školce nebo školní družině včetně zajištění pitného režimu. Zatímco lyžujete, profesionální instruktoři zajistí v teple program pro vaše děti a na službu ještě získáte slevu prostřednictvím karty hosta. Lyžařský areál SKI Pec je dobrým výchozím místem pro lyžaře na běžkách. Na pravidelně upravovanou trasu od Zahrádek po úbočí Liščí hory se dostanete i od lanovky Hnědý Vrch. Opačným směrem vede Krkonošská lyžařská cesta k okruhům na Černé a Světlé hoře. Na Lučinách mezi Pražskou a Kolínskou budou je upravovaný malý okruh vhodný pro začátečníky a nácvik techniky běhu. U horní stanice Zahrádek najdete informační bod programu Nordic, kde vám instruktor poradí s mazáním běžek i různými trasami v okolí. Výrazně se zlepšila kvalita běžeckého vybavení v hlavních půjčovnách.

Lyžařský areál SKI Pec a.s. patří mezi nejlepší lyžařské sjezdové terény v České republice. Devět vleků a jedna čtyřsedačková lanovka s hodinovou přepravní kapacitou 9620 lyžařů obsluhují přes dvanáct kilometrů tratí a propojovacích lyžařských cest. Téměř sedm kilometrů sjezdovek má stále zasněžování technickým sněhem, například na nejoblíbenějším Hnědém Vrchu je dvacet sněhových děl a pět sprch. Různé náročné a dlouhé sjezdovky jsou před každodenním provozem perfektně upraveny pěti moderními rolbami. Nadmořská výška tratí v areálu je v rozsahu 830 až 1215 metrů. Všechna místa v nižších polohách jsou vybavena zasněžovacími zařízeními. V obou areálech Pece pod Sněžkou je odbavovací systém, který umožňuje volbu různých druhů jízdenek a zároveň lyžování na kterémkoli zdejších vleku. Pronajmete si bezdotykovou čipovou kartu, kterou podle potřeb v průběhu zimy dobijíte. Pozor, jízdenky koupíte jen u dolní stanice vleků Zahrádky, Javor a Portášky, kde zaplatíte i běžně užívanými platebními kartami. Všechny skipasy platí rovněž v areálu Skiport ve Velké Úpě. Na obou sjezdovkách Javoru je nejlepší a nejdelší osvětlený terén v České republice. Večerní lyžování začíná stejně jako na lyžařském vleku Zahrádky III – U lesa hodinu po skončení běžného provozu a trvá podle zájmu až do 21 hodin. Kapacita čtyřsedačkové lanovky Hnědý Vrch s rozjezdovým pohyblivým pásem je 1460 lyžařů za hodinu. Snadné nastupování vyhovuje i běžkařům, kteří rádi nastupují na hřebenové túry přes Liščí horu nebo na Krkonošskou lyžařskou cestu u Lesní boudy. Proto každé zimní ráno od 8.00 do 8.15 jede pouze pro běžkaře a pěší. V areálu najdete úschovnu zavazadel a lyží, veřejné záchody, skiservis i půjčovny lyží, lyžařské školy, rychlá občerstvení nebo restaurace. Všechny sjezdovky jsou při provozu vleků pod dohledem Horské služby. Aktuální informace o lyžařských podmínkách v Peci pod Sněžkou získáte nejen prostřednictvím panoramatické

kamery na ČT 2 denně od 7.50, ale také na zcela nových internetových stránkách areálu. Lanovka na Hnědý Vrch je v provozu i v letní sezóně, od 1. června vozi turisty a cyklisty v hodinovém intervalu, u horní stanice najdou nejvyšší rozhlednu Krkonoš.

Ski Pec a.s., Pec pod Sněžkou, PSČ 542 21, ředitel Jiří Krtička, tel. vedení areálu 499 736 375 a 499 736 285, provozní doba 9 – 16 hodin, od 15. 2. 2011 od 8.30, e-mail: info@skiepec.com, www.skiepec.com.

KRÁL ZAHŘÁDEK

Před půlstoletím vzniklo nové povolání hovorově zvané vlekař. Petr s přezdívkou Ogy byl jako student gymnázia v Trutnově výborný sportovec, uměl různé sporty od gymnastiky po basketbal. Vzhledem ke klidné povaze by z něho jistě vyrostl skvělý učitel tělocviku. Pár týdnů před talentovými zkouškami si sice zlomil nohu, přesto před porotou na Fakultě tělesné výchovy a sportu v Praze předvedl dobré cvičení. Ve skupině byl se známým hokejistou, který třeba minutovou sestavu na hradech odbyl prostým visem. Na rozdíl od Petra ho na školu přijali. Ogy ze vzdoru nastoupil k lopatě do kotelný v elektrárně. Druhou šanci na vysokou školu nedostal, musel na vojnu. Po dvouleté službě se před čtyřiceti lety kvůli lyžování stal vlekařem. Brzy získal přirozenou autoritu u kolegů, vedení i lyžařů. Snad jako jediný nevyučení v řemesle převzal funkci strojníka na Zahrádkách. Za čtyřicet let dvakrát přemodeloval dolní část sjezdovky, postavil obslužnou budovu, instaloval zasněžovací systém s kanóny, než přišly elektronické karty, přetrhal tisíce lístků, pozdravil tisíce lyžařů a usmál se na tisíce krásných lyžařek. Už v době, kdy to ve službách chybělo, byl úslušný a spolehlivý. V listopadu 1978 jsem nastoupil jako pomocný vlekař na Zahrádky s jediným zájmem, co nejvíce lyžovat. Strojník ze sousedního vleku Vysoký Svah Milan zvaný Kačenka prohlašoval, že každý vlekař se časem od lyží propracuje k sánkám. Tomu jsme nevěřili a každou volnou chvíli sjížděli naši sjezdovku. Petr se jen shovívavě usmíval, až jsme ho konečně vyprovokovali ke společnému lyžování. Jenže on měl takové divné krátké lyže se zahnutými patkami. Stereotypu jedné sjezdovky se totiž bránil nacvičováním plastiky, jak se tehdy akrobatickým skokům a figurám říkalo. Hned po ránu, jen tak pro sebe bez zvědavých pohledů lyžařů, vystříhl sestavu zakončenou kousek nad dolní stanicí vysokou helikoptérou. Po něm jsme zkoušeli oblouky na vnitřní lyži, přešlapy, přemety na hůlkách, skoky s otočkami a roznožkami. Po několika pádech jsem si konečně narazil bok a vrátil se k běžnému lyžování. Náš strojník se občas přidal a často mi připomínal vrchního Skřivánka z Hrabalova románu Obsluhoval jsem anglického krále, který jsme hlitali v kolujícím strojopisu. Postupně nám představoval stále hosty, tohle je malíř Adolf Born s dcerkou, ten shrbený pán Bedřich Horák byl majorem jezdeckta za první republiky, tady jede sporťák z Pražské boudy Láďa Svoboda, pozor na doktory z Trutnova, jednou je pozdravíš a už ti nedají lístek, Helenu Vondráčkovou poznáte, ten dlouhý za ní je její německý manžel Helmut co jezdí na Čapkovu boudu, blondatá učitelka Milena je tu letos už se třetím lyžařským kurzem... Přitom si všichni mysleli, že netečně kouká skrz ně. Snad proto mu malé lyžařky na nástupišti strkaly do kapes psaníčka nadepsaná „pro krále Zahrádek“.

Po letech jsem zjistil, že Petr už skoro nelyžuje, z kontroly horní stanice vleku se vracel na sáňkách. To mi připomnělo Kačenkovo proroctví. Jenže Ogy mi vysvětlil, že zdejší lyžování není sportem, ale společenskou záležitostí. Proto lyžuje, jen když má s kým. K šedesátinám Petrovi vlekaři přímo na nástupišti uplácali sněhovou královnu jako zástupkyni všech lyžařek, které krále Zahrádek během dvou generací tajně i zjevně milovali. Jedno psaníčko adresované Jeho Milosti jsem tehdy schoval a je v redakčním archivu. Připomíná nejen staré časy na Zahrádkách, ale taky skutečnost, že král stále vládne na svém kopci.

Ceník zimní sezóna 2011 – 2012 Ski Pec a.s. SKIPOINT	Hlavní sezóna 24.12.2011–13.1.2012 28.1.2011 – 18.3.2012		Vedlejší sezóna do 23.12.2011 14.1.2012–27.1.2012 od 19.3.2012	
	Dospělí	Děti	Dospělí	Děti
1 jízda - lanová dráha Hnědý vrch		100		
1 jízda - lanová dráha Portášky		70		
1 jízda - lyžařské vleky Ski Pec		50		
1 jízda - lyžařské vleky Skiport		40		
90 bodů		200		
200 bodů		410		
310 bodů		580		
610 bodů		1000		
od 14.00 hod. do konce	380	220	300	210
3 hodiny	410	250	330	250
4 hodiny	460	290	380	280
5 hodin	510	340	420	320
1 den	590	430	490	380
2 dny	1150	690	980	610
3 dny	1670	960	1400	840
4 dny	2190	1240	1820	1080
5 dnů	2670	1460	2170	1280
6 dnů	3040	1700	2520	1480
7 dnů	3140	1780	2650	1580
5 ze 6	2720	1480	2200	1300
1 den Rodina 2+1		1200		1000
1 den Rodina 2+2		1250		1050
2 dny Rodina 2+1		2300		1900
2 dny Rodina 2+2		2350		1950
sezóna bez večerního lyžování	7000	5000	7000	5000
sezóna s večerním lyžováním Ski Pec		9000		
sezóna pouze večerní lyžování Ski Pec		4000		
večerní lyžování Javor		250		
večerní lyžování Zahrádky III,		150		
večerní lyžování Modřín	200	200	170	170
Dětský ski areál Sagasseroovy boudy*	290	290	290	290

Bodové ocenění jednotlivých zařízení:	
LD Hnědý vrch	30
Javor 1, 2	24
Zahrádky 1	14
Zahrádky 2	9
Zahrádky 3	8
Vysoký svah	14
Klondike	8
Mulda	6
Eso	6
LD Portášky	31
Hofer	15
Modřín	9

Provozní doba: 9.00 – 16.00 hod. Provozní doba od 15. 2. 2012: 8.30 – 16.00 hod.

Provozní doba večerního lyžování: 17.00 – 21.00 hod. Děti do 4 let zdarma, dětské jízdné do 12 let. Senior: od 65 let – 250 Kč/den. Držitel ZTP: 100 Kč/den

ZIMNÍ TÝDEN V HORNÍM MARŠOVĚ

Výhodou zimní návštěvy Horního Maršova je bezproblémové parkování, klid bez dělobuchů a ohňostrojů, dobré trasy na běžky a snadné rozhodnutí, jestli se na sjezdovky vypravíte na Černou horu nebo do Pece. Bezplatné a spolehlivé skibusy jezdí z Maršova a Temného Dolu v příznivých intervalech do obou středisek. Tři maršovské sjezdovky a vleky jsou vhodné pro začínající lyžaře a školní skupiny, čtvrtá sjezdovka v Horních Albeřicích u celnice je nejdelší a nejlépe upravená. Jestli chcete prožít pestrý týden, inspiřte se doporučeným programem.

1. den Zorientujte se v horské obci, na několika místech najdete podrobný plán centra i okolí. Při procházce po Promenádě uvidíte oba zdejší kostely, nad údolím vyčnívá starý renesanční z roku 1608 s hřbitovem a původními náhrobky. Novější kostel z roku 1899 na hlavní ulici navrhl slavný český architekt Josef Schulz, který je autorem tak významných staveb jako Rudolfinum a Národní muzeum v Praze. Dominantní zámek zatím čeká na využití, pomalu nabýváme přesvědčení, že vyvěšená nabídka k prodeji je jen hrou nám cizích majitelů. Historii dalších významných památek vám představí čtyřjazyčné informační panely. Pro více informací, brožury lyžařských areálů, jízdní řády skibusů, aktuální kulturní programy, podrobné mapy a jiné materiály si zajděte do informačního centra Veselý výlet v Temném Dole. První večer ochutnejte skvělého pstruha v hostinci Pod Starou Horou.

2. den Při zaručeně hezkém dni se vypravte na Sněžku. Sedačková lanovka z roku 1949 jezdí z Pece úplně poslední zimu. Za pěkného počasí z vrcholu sejdete ke Slezskému domu a na běžkách projedete pohodlně k Luční boudě. Po upravené trase se dostanete k Výrovce, Bufetu Na rozcestí a přes Liščí horu k Lesní boudě a horní stanici Zahrádek. Odtud projedete Lučinami a na rozcestí pod Václavákem uhněte doleva k Pěticestí. Cestou se skvělými výhledy pokračujte přes Světlou horu na Krausovy boudy. Tady uhněte doleva a sjedte přes Reissovy domky do Maršova. Kratší okruh přes Sněžku zvládnete i bez lyží, jen od Výrovky sejdete rovnou do Pece přes Richterovy boudy. V obou variantách cestou minete řadu dobrých restaurací, v Maršově si večer zajděte na kvalitní víno do místní vinotéky Nade dnem naproti novému kostelu.

3. den Nově otevřené Muzeum Vápenka v Horních Albeřicích navštívíte po procházce albeřickým údolím nebo sem sjedete na běžkách. V obou variantách si v IC Veselý výlet půjčíte klíče s malou baterkou. S lyžemi nasednete na autobus (9.10 a 13.10 hodin) na Pomezni Boudy. Sjezd kolem kostela, přes Cestník a otevřenou Lysečinskou boudu do Albeřic je snadný. Pravidelně upravená trasa vás přivede až ke kamenné věži s barevnou nástavbou muzea. Stejně jako u již známého lesního hrádku Aichelburg si sami odemknete dveře a prohlídnete si expozici se souborem dvou set padesáti fotografií doplněných sice krátkými, ale silnými příběhy z Albeřic a Lysečín. Jistě najdete to správné místo, kam posvítíte půjčenou baterkou. Unikátní dřevěná konstrukce ve spojení s opravenou vápennou pecí vás jistě zaujme. Po Celní cestě projedete na hřeben a lesem pozvolna vystoupáte na Rýchory. Sjezd do Maršova je snadný, není-li upravená cesta ledová. Na vydatnou večeři zajděte do vyhlášené restaurace s vlastními specialitami Na Kopečku přímo pod starým kostelem.

4. den Při odpočinkovém dni zajedte skibusem do Janských Lázní a vyjedte lanovkou na Černou horu. S lyžemi, saněmi nebo pěšky se vydejte tradiční cestou přes Václavák a Lučiny do Pece. V galerii Veselý výlet se podívejte na současnou autorskou výstavu. Do Maršova sjedete autobusem nebo skibusem, na Bertholdově náměstí si v nekuřácké restauraci U zámku vyberete třeba jedno z tradičních moravských jídel.

5. den Nejlepší běžecké terény východních Krkonoš navštívíte ještě jednou. Na Reissovy domky vystoupáte přímo z Maršova nebo hezčí cestou z Temného Dolu od Veselého výletu přes osadu Honzův Potok. Pěšky dojdete třeba jen ke známému lesnímu hostinci Modrokomanná bouda, na běžkách vystoupáte ke Krausovým boudám a přes Pardubické boudy s hostincem až na Černou horu. Sjedete k Pěticestí a okruh si prodloužíte přes Thammovy a Vlašské boudy. V lyžařské mapě si vyberete i jiné okruhy na zdejších pravidelně upravovaných trasách. Večer zajděte do pizzerie Slunce u hlavní ulice.

6. den I v zimě může pršet nebo naopak hodně sněžit a foukat. V takovém případě jste za hodinu v ZOO ve Dvoře Králové nebo v Krkonošském muzeu ve Vrchlabí. Významné sportovní přenosy se v Maršově sledují v restauraci Kneifel, kde si vyberete z krkonošských specialit nebo jednu ze sedmnácti různých druhů pizzy.

7. den Nezbyvá než koupit dárky z Krkonoš svým blízkým, největší nabídku najdete v galerii Veselý výlet. Pro cizince je zajímavý široký výběr různých druhů a balení českého piva ve specializovaném obchodě s nápoji na náměstí. Věříme, že budete v Horním Maršově, Albeřicích, Lysečínách a v Temném Dole spokojeni, těšíme se na vás i v létě.

www.hornimaršov.cz

Bouda Malá Úpa

Na Pomezni Boudách v tisícimetrové výšce najdou letní hosté certifikované víceúčelové hřiště se speciálním povrchem pro florbal, malou kopanou, nohejbal, volejbal, tenis a inlinové bruslení. Areál doplňuje osmnáctijamkové minigolfové hřiště s povalovými chodníky a dětské hřiště. K tomu patří půjčovna s obchodem Sport and Rent se značkovou letní a zimní výbavou i doplňky. Cyklisté tu mají bezpečné depo a cykloservis, lyžaři skiservis a půjčovnu kvalitního sjezdového i běžeckého vybavení. Na vypůjčených horských koloběžkách a kolech sjedou hluboko do údolí a vrátí se cyklobusem zpět. To vše patří k boudě Malá Úpa, která slouží i neubytovaným hostům. Ti ubytovaní mají různé slevy na konzumaci, sport i nejméně pětidenní skipas. Navíc mohou zajít do sauny nebo si dát po lyžování relaxační koupel ve vířivce. Sjezdovka s kilometrovým vlekem Pomezky je od pensionu vzdálená sto metrů, hned vedle je cvičná louka a dětský lyžařský vlek. V létě i v zimě rodiny ocení dětský koutek uvnitř boudy navazující na sousední nekuřáckou restauraci otevřenou celoročně od 11 do 22 hodin. Pětasedmdesát míst u stolu se v létě rozšiřuje o dalších pětáctýřicet na dvou terasách. Staročeskou kuchyni doplňuje bohatý vinný listek z moravských vinných sklepů Lechovice i tradiční značkové pálenky. Točí se tu Plzeň, podává kvalitní káva. Moučníky a další dezerty jsou samozřejmostí. Před dvěma lety otevřený a již dobře prověřený nekuřácký pension na Pomezni Boudách nabízí dvoulůžkové až pětílůžkové pokoje, které mají dvě ložnice a jedno bezbariérové apartmá pro vozičkáře. Pokoje hotelového typu mají lednici a satelitní TV, samozřejmě je internetové připojení na pokojích i v restauraci. Ubytování hosté zaparkují u boudy na vlastním, návštěvníci restaurace přes ulici na veřejném parkovišti.

Pension hotelového typu Bouda Malá Úpa, Pomezni Boudy čp. 136, Malá Úpa PSČ 542 27, majitel Martin Uher, tel. 739 673 383, půjčovna Sport and Rent tel. 605 329 656, domluvíte se i německy a anglicky, e-mail: info@boudamalaupa.cz, www.boudamalaupa.cz

Pension U Hlaváčů

Dominantou náměstí v Horním Maršově je historický dům, který nechal v roce 1855 jako sídlo okresního soudu postavit hrabě Berthold Aichelburg. Dnes je tu pension U Hlaváčů s kvalitním ubytováním se snídání ve dvoulůžkových pokojích s koupelnou a možností přistýlky. Ve společenské místnosti je malý bar a televize. K objektu patří krytý bazén s celoročním provozem. Parkování je zajištěno v uzavřeném dvoře u pensionu. V přízemí domu je vedle samoobsluhy specializovaná prodejna Cash and Carry Pilsner Urquell s celým sortimentem pilsenského pivovaru včetně Radegastu a Kozla. Pivo v sudech, lahvích a plechovkách odtud rozváží po celých východních Krkonoších. Obchod je otevřen od pondělí do pátku v době 8 - 12 a 12.30 - 16 hodin, v sobotu od 8 do 11.

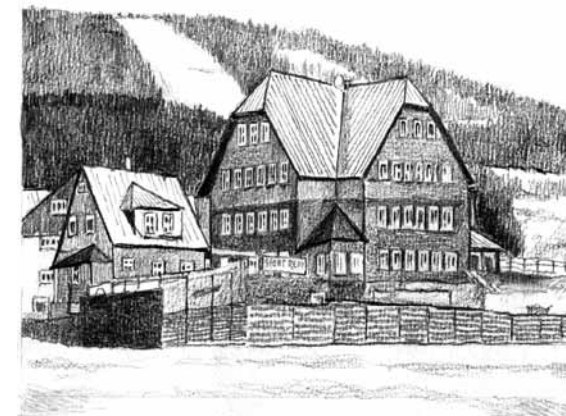
Pension a obchod s pivem U Hlaváčů, Horní Maršov, Bertholdovo náměstí 68, PSČ 542 26, tel.: 499 874 112, e-mail: hlavac.milan@iol.cz, domluvíte se i německy. www.uhlavacu.cz

Středisko SEVER

Šestnáct let působí v Horním Maršově Středisko ekologické výchovy a etiky Rýchory SEVER. Hlavním sídlem nevládní neziskové organizace je část budovy nové základní školy. Zde probíhají celoročně pobytové programy pro žáky základních škol, studenty středních a vysokých škol, učitele a další zájemce o ekologickou výchovu. K programu patří exkurze po Krkonoších, činnost vedoucí k rozvoji spolupráce, terénní pozorování přírody, výtvarná tvořivost, diskuse, simulační hry a jiné. K dispozici je ubytování pro třicet lidí, celodenní stravování, společenský sál, kuchyňka, knihovna a videotéka. Domluvíte se zde anglicky a německy. Středisku SEVER patří také budova bývalé fary v Horním Maršově, kde se rozvíjí projekt DOTEK – Dům obnovy tradic, ekologie a kultury. V současné době zde díky dotaci Státního fondu ŽP probíhá kompletní rekonstrukce, která bude dokončena v roce 2013. Už teď se můžete těšit, až barokní fara opět zazáří v celé své kráse. SEVER pořádá výtvarné a řemeslné dílny, společenské akce, koncerty, ukázky horského hospodaření (v okolí Maršova a Albeřic můžete zaznamenat stádo koz), festivaly alternativní kultury a podobné aktivity. SEVER organizuje také letní tábory a osvětové akce pro veřejnost. Chcete-li si udělat zajímavou vycházku, přijďte se k bývalé fare podívat. Je tu šestý nejzajímavější Strom roku 2009, lípa stará přes 400 let, ukázka milíře a dvě zastavení naučné stezky „Cesta dřeva“, která je zaměřená na místní řemesla – těžbu a plavení dřeva a výrobu dřevěného uhlí.

Středisko SEVER, Horní Maršov, Horská 175, PSČ 542 26, tel. a fax: 499 874 280, 739 203 205, e-mail: sever-hm@ekologickavychova.cz, <http://www.sever.ekologickavychova.cz>

V sobotu 18. února pořádá SEVER již posedmé masopustní veselici. Akce začne ve 14 hodin, kdy se všechny masky sjedou u základní školy v Horním Maršově a společně projdou za doprovodu živé hudby obcí a vystoupí krátce na náměstí. Odpoledne bude pokračovat maskárním bálem pro děti v prostorách střediska SEVER zakončeným divadlem.

Před časem naši redakci oslovil norský publicista s přáním doporučit nějakou publikaci s informacemi o mezinárodních lyžařských závodech v Janských Lázních v únoru 1925. Nemohl uvěřit, že tak významný sportovní podnik není v žádném současném materiálu zpracován, protože v kolébce sportovního lyžování v Norsku by měl nejspíš i vlastní muzeum.

DODATEČNÉ MISTROVSTVÍ SVĚTA

Základní kamínky současného špičkového Ski areálu Černá hora a nepochybně i vybudování první kabinové lanovky v tehdejší Československu v roce 1928 lze hledat v nebyvalém rozmachu lyžování v Krkonoších v prvních desetiletích minulého století. Nejstarší národní lyžařský svaz na světě vznikl v Království českém roku 1903. Mezinárodní lyžařská federace FIS ocenila Svaz lyžařů Republiky československé uspořádáním Mezinárodních středoevropských lyžařských závodů. Soutěže v klasických disciplínách v Janských Lázních ve dnech 12. až 15. února 1925 FIS dodatečně uznala jako II. mistrovství světa. Teprve v roce 1937 definitivně určila, že první MS bylo společné se zimní olympiádou v Chamonix v roce 1924 a zpětně udělila medaile. Tak se vítězové z Janských Lázní až po letech dověděli, že jsou mistry světa z druhého šampionátu.

Pořadatelé pojali organizaci lyžařských závodů navštívených dvanácti tisíci diváky velkoryse. Na úvodním koncertu vystoupil barytonista Národního divadla v Praze Václav Novák s doprovodem houslí sólistky několika předních komorních orchestrů Ervíny Brokešové. Po všechny dny účastníků hrála vojenská kapela pěšího pluku z Hradce Králové. Pozvání přijala řada akreditovaných novinářů a významných osobností v čele s tehdejším ministrem obrany Františkem Udržalem. Během dvou předcházejících let přestavěný Krakonošův skokanský můstek měl kri-

Nejsledovanějším závodem mistrovství byly skoky v neděli 15. února 1925.

tický bod čtyřicet metrů a byl největším v Krkonoších. Jenže příroda si postavila hlavu. Stejně jako nechvalně proslulé MS 2009 v Liberci, teprve druhé lyžařské závody podobného významu v českých zemích, se i tyto potýkaly s nedostatkem sněhu. Navíc v Janských Lázních ještě přišlo. Vojáci čs. armády s lopatami, provizorními bednami na saních rohačkách a plachtami pro navážení sněhu však dokázali upravit závodistiště ke spokojenosti pořadatelů i startujících. Jen připravený denní program doznal změn a trať běhu na 50 kilometrů v plánované trase Janské Lázně, Hrnčířské Boudy, Lahrový Boudy, Strážné, Hořejší Vrchlabí, Jilemnice, Vrchlabí, Horní Lánov a Černý Důl byla místy odvedena do vyšších poloh. Československo reprezentovali borci ze Svazu lyžařů RCS i z HDW (Hauptverein der deutschen Wintersportverein), sdružující české Němce včetně většiny lyžařů z Krkonoš. Ti slavili nebyvalý úspěch ve všech čtyřech disciplínách. V běhu na 18 km jich ze 140 startujících bylo v první desítce hned sedm. Padesátku dokončilo pouze 54 naprosto vyčerpaných lyžařů, z nich jen devět ze zahraničí. Přesto se umístilo v první desítce devět našich. V závodě sdruženém šest a ve skoku sedm. Všichni vítězové prolomili dosavadní neporazitelnost Norů. Naprostý suverén Otakar Německý z Nového Města na Moravě získal dvě zlaté medaile za kratší běh a kombinaci. Dva kovy, zlato v běhu na 50 km a stříbro na 18 km vybojoval dřevař z Rokytnice nad Jizerou Franz Donth. Nejdelší skok dne předvedl Nor Henry Ljungmann, tehdy nevidaných 49 metrů. Bohužel mimo soutěž. V závodě ho přeskočil reklamní grafik a instruktor vlastní lyžařské školy na Klínovci v Krušných horách Willy Dick s pozlacenými 45 metry. Stříbrnou medaili v závodě sdruženém a dvě čtvrtá místa bral horal z Pece pod Sněžkou Josef Adolf, další stříbro rokytnický Franz Häckel na padesátce. Kromě bronzového Švýcara Xavera Affentrangera v závodě sdruženém patřila zbylá třetí místa Čechoslovákům. Jmenovitě Josefu Erlebachovi v kratším z běhů, Vinzenzi Ettrichovi na padesátku a Franzu Wendemu ve skoku. Ten navíc připojil i bramborovou placku v závodě sdruženém. Deset z dvanácti udělených medailí, to byl úspěch, který česká reprezentace zatím nepřekonala. Zklamání prožila janskolázeňská hýčkaná hvězda, mistr Německa z roku 1921, majitel prodejny sportovních potřeb a prosperující lyžařské školy Adolf Berger. Přitom tu v tréninku pravidelně skákal několik metrů přes normový bod. Závod na můstku, který pomáhal stavět, mu však nevyšel a skončil pátý.

Adolfa Bergera přeskočil i jednadvacetiletý talent ze Svobody nad Úpou Franz Wende, který poprvé zazářil už v osmnácti letech na závodech v Harrachově zcela novým „aerodynamickým“ stylem Hüftknick (zalomení v kyčlích) používaným skokany další čtvrtstoletí. Rok před mistrovstvím na zimní olympiádě v Chamonix skončil jako nejlepší skokan z československé výpravy na desátém místě. Hejsek a bonviván „Schöne Franz“ byl miláčkem dam. Jméno Wende, značící obecně Lužické Srby, mělo ve Svobodě nad Úpou staletou tradici, především mezi příslušníky bednářského cechu. Bednářem byl i Franzův otec Josef v čp. 60 na Školním vršku. Historický dřevěný domek dosud stojí a je současným majitelem postupně upravován. Na protější straně stával skokanský můstek, nazvaný později po slavném rodákovi. Všestranný sportovec a šarmer Wende se narodil 3. června 1904 a především ve druhé dekádě minulého století sklízel poháry, medaile a čestné ceny ze závodů doma i v cizině. Mimo uvedené získal další bronz v závodě sdruženém na IV. mistrovství světa 1927 v italské Cortině d'Ampezzo a jako nejlepší sdruženář z našich bodoval také na šampionátu v Oberhofu 1931. Byl třikrát mistrem ČSR i Polska. Dvakrát zvítězil v mistrovství čs. armády a ještě v roce 1931 vyhrál v Janských Lázních mistrovství HDW. Tady v letní sezóně učil tenis stejně jako na kurtech ve Špindlerově Mlýně. V zimním středisku i na několika horských boudách pracoval jako instruktor lyžování v barvách špindlerovské Skischule Slalom. Stejně čin-
ný byl i po nuceném vystěhování do Bad Harzburgu, kde v roce 1968

zemřel. Zanechal po sobě téměř dvě stovky cenných trofejí, které v poválečné chaotické době propašoval s sebou do nového domova.

Nakonec ještě trochu statistiky z janskolázeňského mistrovství světa. Vítězům v bězích naměřili v cíli čas 1:43:38 a na padesátku 5:09:56 hodin. Nejlepší sdruženář nasbíral 35,816 bodu. A pokud se vám zdá vítězný skok dlouhý 45 metrů málo, pak vězte, že mistru Království českého Josefu Krausovi ze Štěpanic stačilo v roce 1898 k titulu pouhých 15,5 metru. Bájnou stometrovou hranici překonal první krkonošský lyžař Gustl Berauer z Pece pod Sněžkou teprve roku 1940 při závodech v Planici. O dalších třiačtyřicet let později skočil Pavel Ploc z Harrachova na domácím můstku světový rekord 181 metrů. Janskolázeňský můstek, z kterého později lyžaři skákali až šedesát metrů skoro do centra lázeňského městečka, před půlstoletím zanikl. Z kolbiště, kde se v únoru 1925 nevědomě bojovalo o titul mistra světa, je proti evangelickému kostelu v lese patrný jen zarůstající průsek.

Jestli mistrovství světa v severských disciplínách pořádané v Janských Lázních v únoru 1925 přispělo o tři roky později ke stavbě první lanovky v Československu, tak zároveň přispělo k rozšíření sjezdového lyžování. Najednou nebylo potřeba kvůli sladkému pocitu z rychlé jízdy stoupat různými styly dlouhé hodiny do kopce. Kabinou pro třicet osob z janskolázeňského náměstí lyžaři vyjeli za patnáct minut na Černou Horu. První sjezdovka vedla průsekem pod lanovkou. Sjezdaři se vyhýbali nejen široce rozkročeným příhradovým sloupům, ale i četným sněhovým boulim a vlnám nahnutým předchozími lyžaři do metrové výšky. Přes těžký terén se kvalita lyžování podstatně zlepšila. Díky lanovce byly Janské Lázně mezi prvními poválečnými pořadateli sjezdových závodů, ve kterých vynikali i místní lyžaři Jan Hainiš, Jan Vojtěch, Zdeněk

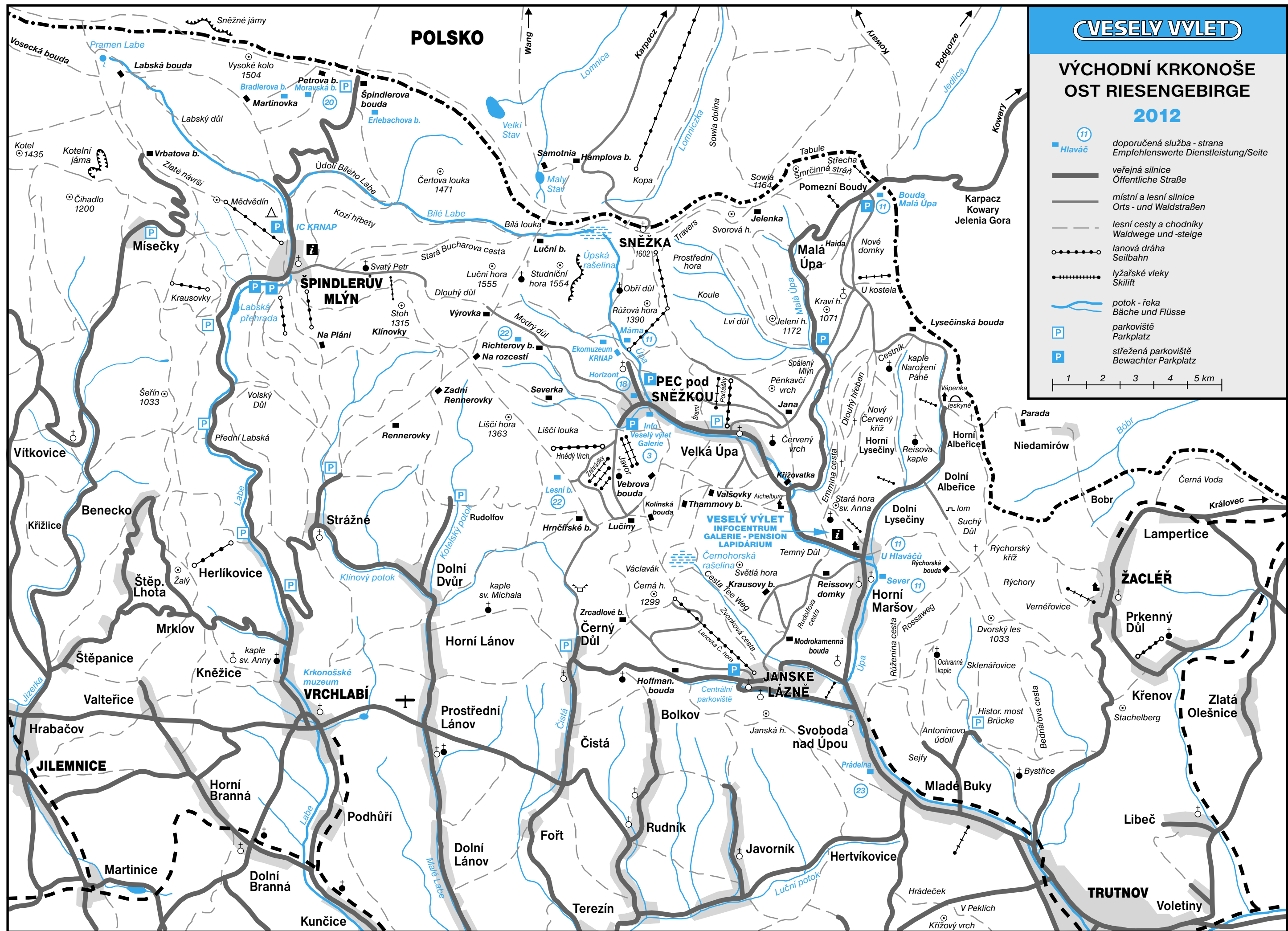
Formánek, Dagmar Cermanová a především sestry Vlasta, Alena a Eva Uhrový. Dnes na Černé hoře nepořádají mistrovské závody, zato na svazích vyrostl jeden z nejlepších lyžařských areálů a k vrcholu jezdí jediná osmimístná kabinová lanovka v Česku. Nahoru vás vyveze za poloviční dobu než původní dráha, tedy za pouhých sedm a půl minuty.

Janské Lázně se hlásí k odkazu mistrovství světa 1925 v klasickém lyžování nejlepšími tratěmi pro běžkaře ve východních Krkonoších. Černou a Světlou horu protkala v osmdesátých letech minulého století kvůli kalamitním téžbám imisemi zničených porostů síť lesních cest a svážnic. Pravidelně se tu upravuje padesát kilometrů trati v atraktivních polohách s dobrými sněhovými podmínkami a krásnými výhledy do kraje i na hlavní krkonošský hřeben se Sněžkou. Oblast protíná v délce dvanácti kilometrů Krkonošská lyžařská cesta. Od horní stanice lanovky se napojíte na malý čtyřkilometrový okruh okolo Černé hory s minimálním převýšením. Na tratě můžete nastoupit i bez použití lanovky, když nahoru vybrusíte po lesní silnici od Hoffmannových bud nebo přes Modrokamennou boudu ke Krausovkám. Nejdelší vyznačený okruh kolem Světlé hory měří patnáct kilometrů. Při nedostatku sněhu v údolí je na dva a půlkilometrové svážnici pod Černou boudou plno běžkařů. V desetimetrovém koridoru s minimálním výškovým rozdílem v nadmořské výšce přes 1200 metrů trénují klasickou i bruslařskou techniku lyžařské oddíly se špičkovými závodníky stejně jako školní skupiny. Ani při týdenním pobytu nestihnete projet všechny varianty okruhů, které zdejší lokalita nabízí. Až je škoda, že se tu kromě Krkonošské sedmdesátky nejezdí žádné závody, jako za časů dodatečně uznaného mistrovství světa v únoru 1925.

www.janske-lazne.cz

Na padesátikilometrovou trať závodníky pouštěl praporek startéra přímo před hlavním lázeňským domem.

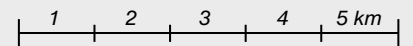

VESELY VÝLET

VÝCHODNÍ KRKONOŠE OST RIESENGBIRGE

2012

- Hlaváč** doporučená služba - strana
Empfehlenswerte Dienstleistung/Seite
- veřejná silnice
Öffentliche Straße
- místní a lesní silnice
Orts- und Waldstraßen
- lesní cesty a chodníky
Waldwege und -steige
- lanová dráha
Seilbahn
- lyžařské vleky
Skiifft
- potok - řeka
Bäche und Flüsse
- parkoviště
Parkplatz
- střežená parkoviště
Bewachter Parkplatz

První maloloupská sněžná rolba pro úpravu zdejších sjezdovek, 1993.

Horská obec Malá Úpa v letošní zimní sezóně slaví padesát let zdejšího lyžování. Proto mají lyžaři narození v letech 1961 a 1962 celou zimu padesátiprocentní slevu na všechny jízdenky ve zdejším lyžařském areálu. Zajistě se tu pilně jezdilo již před rokem 1961, ale teprve stavba sjezdovky a především prvního „těžkého“ vleku zařadila Malou Úpu mezi lyžařská střediska Krkonoš. Jako i jinde vleky zvedl kvalitu lyžování. Proti době, kdy se do kopce šlapalo jen pěšky, přeprava lyžařů výrazně zvýšila objem naježděných kilometrů, a proto mohli vyrůst dobří lyžaři i kvalitní závodníci uvedení v prvních kapitolách tohoto vydání. V sousední Peci se první dlouhý vleky rozjel jen o tři roky dříve, technicky stroje byly velmi podobné. Pocházely z dílen Transporty Chrudim, které měly dlouho monopol na lyžařská přepravní zařízení v obchodně uzavřeném socialistickém státě. V době projektování vleku pro Malou Úpu v konstrukčním oddělení pracovalo sedmdesát techniků. Na rozdíl od jiných staveb výrobní podnik tady nezajišťoval montáž v terénu. Investorem před padesáti lety byl Místní národní výbor Malá Úpa a ten dohodl zřízení sjezdovky a stavbu vleku se stavební firmou Průmstav Pardubice. Není divu, že zvolené místo na Rennerových boudách se shodovalo s lokalitou, kde měl velký národní podnik svou rekreační boudu, posledních dvacet let zná-

Lyžařský areál U kostela se třemi vleky.

mou pod jménem Jung. Trasa vleku jde i dnes téměř po zápraží tehdejší boudy Průmstavačky. Stavbu zahájili v létě 1960 prokácením lesního průseku a výkopy pro založení jednotlivých sloupů. Hlavní práce na vleku a dolní stanici průmstaváci dokončili v srpnu 1961. Oficiální provoz začal až 31. ledna 1963, tedy více než rok po zahájení skutečného provozu. Parametry lyžařského vleku byly z dnešního pohledu legrační. Když vše šlo dobře, nahoru vyjelo za hodinu jen 150 lyžařů. Pověstný řev dolní převodovky nedovoloval na nástupišti slyšet vlastní slovo. Na sjezdovce dlouho zůstávaly nevykopené pařezy, horní šíře tratě patnáct metrů přecházela u výjezdu z lesa na čtyřicet metrů. Jízda pro dospělého lyžaře stála jednu korunu, pro děti do patnácti let polovinu. V září 1972 dokončila polská stavební firma novou silnici ze Spáleného Mlýna na Pomezni Boudy, kde u celnice zřídila velké odstavné parkoviště. O dva dny později byl 24. září odhalen památník dělnických srazů a ve stejné době MNV Malá Úpa prodal lyžařský vleky Rennerovy boudy Tělovýchovné jednotě Lokomotiva Trutnov. Bez investic po letech získal označení nejpomalejší vleky v Krkonoších, přesto například v sezóně 1977 – 1978 během devadesáti provozních dnů přepravil skoro padesát tisíc lyžařů. To je jen o deset procent méně, než spočítalo současné moderní zařízení v loňské zimě. Ovšem nyní bez čekání a s rozpětím lyžařů na další sjezdovky. V číslech sedmdesátých let není zahrnuté rumové vstupné, kdy obsluha vleku za lahvičku alkoholu pouštěla známé bez lístku a tedy mimo evidenci. Dnešní elektronický systém s čipovými kartami nejde jednoduše opít ani francouzským koňákem.

Provozovatel prvních pětadvacet let sjezdovku neupravoval, lyžaři si museli plochu ujezdit sami. Někdy se školní skupiny dohodly s vlekaři na bezplatné poslední jízdu, při které lyžemi sjezdovku upravily plúžením. První rolbu s radlicí a zadním válcem si v roce 1986 upravili v LOKO Trutnov z běžného zásobovacího vozidla značky Lavina. Stejný stroj Zdeněk Jaroš, který zprivatizoval boudu Průmstavačku i lyžařský vleky na Rennerových boudách, později několikrát přestavěl až na moderně vyhlížející jednomístný model, který můžete vidět na fotografiích umístěných na webových stránkách areálu v rubrice fotogalerie. Letos lyžařský areál pořídil zcela novou rolbu a podle předchozí praxe dostala dívčí jméno. Sjezdovky a běžecké tratě teď upravuje krásně červená Kamila Kásbohrerová v modelu Pisten Bully 400. V zimě 1993 – 1994 stál lístek na Rennerových boudách deset korun, pro děti opět polovinu. Tehdy ještě nebyly časové jízdenky, lyžař musel před každou jízdou vlekaři odevzdat lístek. Novinkou další sezóny bylo spuštění kratšího souběžného vleku, kde se brzy objevilo i osvětlení pro večerní lyžování. V letošní sezóně se večer lyžuje každou středu. V devadesátých letech přišla tolik potřebná modernizace lyžařského vleku zopakovaná potom ještě jednou. Areálu prospělo nejprve spojení Malé Úpy se společností Mega Plus z Janských Lázní a potom příchod nového majitele před třemi lety. Ten nově vytvořený areál SKIMU rozšířil o sjezdovku Pomezky a zahrnul do nabídky i další sportovně relaxační služby.

Dnes je lyžování v Malé Úpě s osmi vleky rozdělené do dvou hlavních částí propojených skibusy. Sjezdovky mají umělé zasně-

žování s vlastním rezervoárem vody. Tři vleky na Rennerových boudách nesou označení U kostela. Moderní vleky s kilometrovou sjezdovkou Pomezky začíná nedaleko parkoviště v nadmořské výšce 1050 metrů. V této výšce většina ostatních lyžařských areálů Krkonoš končí. Proto hlavním heslem jubilejní padesáté maloloupské sezóny je „Garance kvalitního sněhu“. U sjezdovky stojí právě otevřený moderní dům s restaurací SKIMU House. Architekti Aleš Lapka a Petr Kolář navrhli pro bufet a zázemí sněžných vozidel dobrou architekturu.

Na Pomezni Boudách se zlepšilo parkování. Hlavní plocha pro vícedenní hosty je zajištěná závorovým systémem, jednodenní lyžaři odstaví automobil bezplatně na parkovišti u zrušené celnice. Týdenní parkování zdarma je součástí dvou kusů SKIMU Pack pro dospělé lyžaře. K tomu patří i jednodenní program v Janských Lázních s jízdenkou na sjezdovky na Černé hoře a návštěvou Relaxcentra v hotelu Omnia. V Malé Úpě ubytování hosté si pěti až sedmidenní skipas koupí s výraznou slevou u svého ubytovatele. Zvýhodněné jsou skipasy pro školní skupiny, přesné podmínky učitelé a lyžařští instruktoři najdou na webových stránkách. Při pořádání vlastních lyžařských závodů si mohou skupiny půjčit časomíru, branky a pronajmout si pro sebe část sjezdovky Pomezky. Při objednání služby Závod, dostanou předtištěné diplomy a vypůjčí si startovní čísla.

K padesátiletému výročí jsou připravené různé akce a překvapit vás mohou i malé dárky. Jen sledujte na stránkách areálu www.skimu.cz a Facebooku nepravdělné vyhlašování SKIMU Dnů v průběhu celé sezóny. V areálu můžete využít program SKIMU Vertical, který měří najeté kilometry a výškové metry. Podle čísla na skipasu se zaregistrujete na stránkách pomocí formuláře a po zadání dat se přihlásíte do systému. Průběh svého lyžování si prohlédnete v grafu. Pro časté hosty je připravená sezónní soutěž. Kdo najejde více než pět tisíc výškových metrů, postoupí do finále 31. března 2012. Na sjezdovce Pomezky zvítězí žena a muž, kteří naježdí v tuto sobotu nejvíce výškových metrů. Tím získají každý sportovní hodinky SUUNTO.

Více se o jednotlivých cílech dozvíte v informačním centru na Pomezni Boudách, doplněném stálou expozicí z historie Malé Úpy. Najdete tu směnárnu, veřejný fax a internet, bezplatné WIFI připojení, kopírování včetně barevného, informace o ubytování, rezervace ubytování v Malé Úpě, prodej map, knih, suvenýrů a dárků. Můžete si tu objednat taxi, získáte kontakt na skibus pro větší skupinu, k nahlédnutí jsou jízdni řady i pro polskou stranu východních Krkonoš. Po téměř 135 letech 31. října 2010 skončila maloloupská pošta. Obec proto v infocentru zřídila výdejní místo České pošty poskytující standardní poštovní služby jako příjem a výdej vnitrostátních i zahraničních zásilek, příjem poštovních poukázek a platebních dokladů SIPO, prodej novin a časopisů.

Informační centrum Malá Úpa, Pomezni Boudy, PSČ 542 27, tel.: 499 891 112, e-mail: info@malaupa.cz, je otevřené denně od 8.30. do 17 hodin. Dobře se tu domluvíte i německy. www.info.malaupa.cz

Na Pomezni Boudách začíná upravovaná Krkonošská lyžařská cesta.

Lyžařské školy

Lyžovat se naučíte i sami, ale bez odborné rady to trvá déle. Navíc hrozí, že si osvojíte nějaký zlovyk, který vám již zůstane. Hlavně děti by měly první kilometry sjíždět s instruktorem, z kterého navíc mají větší respekt než z netrpělivých rodičů. Lyžařské školy v Malé Úpě začínaly před devadesáti lety. Výukou lyžování si přivydělávali stejně jako dnes výborní lyžaři z Krkonoš. Na Pomezni Boudách velké boudy podporovaly vlastní lyžařské školy. Kurzy pro hosty z největší Tippeltovy boudy, tedy dnešní Družby, vedli nejznámější učitelé lyžování z Pomezni Bud bratři Friedrich a Richard Gintschelové. Účastníci pak dostali hezký smaltový odznak. Sousední Adolfova bouda / Hořec měla instruktora Johanna Salwendera z osady Smrčí. Klienty lyžařským školám zajišťoval i Buchbergerův obchod se sportovním zbožím, malý domeček na hlavní ulici slouží dodnes. Během zimní sezóny si v Malé Úpě dohodnete instruktora pro sjezdové lyže i snowboard buď jen pro sebe, nebo častěji pro malou skupinku. Děti mohou prožít v lyžařské škole celý den i s obědem, zatímco vy sami si dobře zalyžujete.

Na začátku třicátých let vedle dnešního pensionu Hořec nabízel „Sportovní dům Buchberger“ prodej a půjčovnu vybavení doplněného o suvenýry a upomínky. Dnes jsou na Pomezni Boudách čtyři lyžařské půjčovny.

Wladimir Aichelburg, Alexander Czernin-Morzin a Michael Czernin při tiskové konferenci k příležitosti setkání potomků krkonošské šlechty v hotelu Horizont 25. června 2010.

V polovině listopadu se hlavní sál hotelu Horizont zaplnil do posledního místa, řada lidí zůstala stát u baru. Tolik místních boudařů, majitelů a provozovatelů hotelů, pensionů i ubytovatelů v soukromí jsme po kupě dlouho neviděli. Hotelový personál se měl co ohánět, aby všechny obsloužil. Vzpomněl jsem si na časy revoluce v listopadu 1989, kdy se tu naposledy sešlo tolik lidí připravených diskutovat. Možná byl dnešní důvod setkání pro mnohé taky malou revoluci. Město společně se Sdružením cestovního ruchu a propagace v Peci pod Sněžkou v hotelu připravilo prezentaci nové KARTY HOSTA. Jako první v Česku zavádí magnetickou kartu, která ubytovaným hostům přinese řadu výhod a poskytovatelům služeb přesnou registraci jejich hostů. Ovšem z té vyplývá také placení městských poplatků, DPH a daně z příjmu. K systému se chtěli mnozí vyjádřit, ale nakonec dobře připravený projekt i těm nespokojeným vzal argumenty k protestům. A jako již několikrát před tím, napjatou atmosféru pomohlo zklidnit uhlazené hotelové prostředí. Snad i proto tu probíhají důležitá veřejná zasedání městského zastupitelstva. Zrovna dnes po prezentaci schválilo nový územní plán Pece pod Sněžkou zpracovaný týmem architekta Romana Kouckého. Projekt KARTA HOSTA vznikl přímo na půdě hotelu Horizont, protože tady se každý měsíc schází zmíněné občanské sdružení k projednání dalších kroků. Hotel je také jedním ze sedmadvaceti partnerů KARTY HOSTA.

Vždy po skončení zimní sezóny město pořádá v hotelu Horizont ples, příští bude nejspíš v sobotu 14. dubna 2012. Ještě neznáme hlavního hosta programu, v minulosti zpívali třeba Václav Neckář, Marta Kubišová, Petra Janů, Monika Absolonová a vloni Marie Rottrová. Jinou významnou akci, na které se sejdou především místní, je ples Horské služby. Pro celé údolí hotel připravuje Mikulášskou zábavu. Minule se před návštěvou osmdesáti dětí za čerty převlékli Honza z marketinkového oddělení a Michal z počítačového centra, za anděla Jaruška a Mikuláše Tomáš z restaurace. Kouzelnický program končil čarováním dětí, až nakonec vykouzlily první sníh, který zasypal celé hory a snad nám vydrží do Velikonoc. V červnu 2010 Veselý výlet s partnery připravil setkání potomků krkonošských šlechtických rodů. Výborné zázemí pro ubytování vzácných hostů, tiskovou konferenci i večerní koncert swingového tria Sestry Havelkovy jsme našli v hotelu Horizont. Reportérům České televize ani novinářům jsme nemuseli vysvětlovat, kde mají hledat konferenční sál, vše proběhlo hladce a naši hosté byli se službami hotelu spokojeni.

Hotel Horizont poskytuje dobré zázemí pro kongresy a konferenční, na které přijíždí i přes dvě stovky účastníků. V loňském roce se tu vystřídalo hned několik lékařských kongresů, třeba radiologický, infektologický, epidemiologický či oftalmologický. Pravidelné setkání zaměstnanců pojišťovny Česká kooperativa obohatilo firemní zimní hry, tedy různé závody a soutěže pro 160 lidí. Sportovně relaxační centrum hotelu umožňuje klání na dvou ricochetových a jednom squashovém kurtu, který patří k nejlepším v ČR. Turnaje probíhají na kuželkové dráze, ve stolním tenise, soutěžit jde i na veslařském trenažéru. Pro uvolnění po celodenním jednání slouží solária, sauna, bazén a whirlpool. Hoteloví fyzioterapeuti a maséři obsluhují hosty až na šesti oddělených lehátkách. Měkkými a mobilizačními technikami uvolňují zvýšené napětí svalů, šlach a blokády kloubů a páteře. Při cvičení na gymnastických míčích a labilních plochách se uvolňují a posilují svaly potřebné ke správnému držení těla, zlepšení rovnováhy a svalové koordinace. Při reflexních masážích fyzioterapeut nabízí malou nebo velkou sestavu. V přesném pořadí po reflexních drahách provede důkladnou suchou masáž šíje a hlavy, u velké sestavy i zad, se zaměřením na problematické partie. Tím se liší od normální masáže spojené spíše se sportovním výkonem. Ještě zajímavější bývá reflexní masáž plosek nohou. Zkušený masér správně vyhodnotí stav nervových zakončení na chodidlech a podle jejich napětí pozná, v jakém stavu jsou jednotlivé orgány. Po akupresurních hmatech se klientům uleví a docílí celkovou harmonizace těla. Po duševní práci si delegáti kongresů rádi zacvičí na dvanácti různých strojích v posilovně, ve spinningovém centru je sedm strojů. Při pětidenním zasedání Univerzity Pardubice hosté odpočívali formou večerních procházek do Obřího dolu v doprovodu profesionálního průvodce. Firemní soustředění pro utužení kolektivu využívá služby hotelového partnera Happy Hill Sochor a vyráží ven s instruktory různých sportů a organizátory venkovní zábavy. Relaxpark je od hotelu jen pár kroků. Při Geodetických dnech připravených Katastrálním úřadem Pardubice sponzoři akce ocenili dobré zázemí pro prezentaci svých produktů. U většiny akcí se hotel podílí na doprovodném programu a připravuje večerní zábavu. Letošní zimní sezónu hotel Horizont zahájí 23. prosince vánočním jarmarkem, kam jako v minulých letech pozve především sousedy na nákup tradičních dárek. Už dávno jsme si zvykli na podobu nejvýraznější stavby v údolí, dobré zázemí pro většinu akcí místních organizací a hlavně kvalitní služby pro hosty Krkonoš.

OD CHALUPY K HORSKÉMU HOTELU

Ernst Dix našel odvahu postavit ve své době velký pension mimo hlavní cestu na zastrčené louce u lesa. Údolím sice proudily davy turistů do nedalekého Obřího dolu a dál na Sněžku, ale aby hosté odbočili na plošinu Růžového dolu, to už museli mít vážný důvod. Nalákal je na klid a dobrý servis uprostřed přírody. Dodnes je ze zápraží boudy vidět jenom les a žádné další stavby. Ernst Dix pocházel ze starého rodu, který v 16. století kolonizoval Obří důl. Téměř v „dúchodovém“ věku koupil v roce 1924 prostou chalupu od Albina Meerganse. Během léta vyřídil stavební povolení a podle projektu Franze Fimmila postavil pension s obytným polopatrem. Zachoval v zadní části chlév pro tři krávy a hosté sem jezdili do horského hospodářství. Pension pojmenovaný Lovu zdar prosperoval a Ernst Dix brzy dřevěný dům prodloužil. Jeho nabídka koncem třicátých let představovala devět pokojů, posezení v roubené místnosti s kachlovými kamny a v létě na venkovní terase nebo prosklené verandě. Střední třída z Německa a českých měst ocenila „obyčejné“ jídlo z brambor, domácího másla, sýrů a podmásli obohacené dobrotami s ručně šlehanou smetanou, borůvkami a brusinkami. Idyla skončila druhou světovou válkou a jejími důsledky. V polovině září 1945 boudu převzala do národní správy Eliška Musilová z Prahy. Říkalo se jí Partyzánská nebo Máma podle válečné činnosti v odbojové skupině. Ve třiapadesáti letech byla jedinou ženou mezi boudaři v Peci. Další politický vývoj podnikání nepřál a tak se pension změnil na rekreačku pro lidi z textilních továren. Jméno U mámy a později jen Máma horské boudě už zůstalo.

Vladimír Nikl se s Ernstem Dixem nemohl potkat, ale inspiraci měli podobnou. Zopakoval přeměnu „ztraceného“ místa na jeden z nejlepších podniků východních Krkonoš. V roce 1999 koupil rodilý Pražan zničenou boudu se špatnou pověstí u hostů i dodavatelů služeb. Postupnými kroky ji přeměnil na čtyřhvězdičkový hotel se zachováním přívlastku horský. Po modernizaci pokojů a restaurace v původní roubené části chalupy vytvořil pestré zázemí pro aktivní pobyt. V loňském roce se hotel s tříhvězdičkovým hodnocením rozšířil o novou čtyřhvězdičkovou budovu navrženou architektem Jiřím Hůrkou. Ten projektoval i známé pražské hotely jako Four Seasons či Marriott. S restaurací a sportovním zázemím je nový dům propojený podzemní chodbou. Všechny prostory jsou nekuřácké a mají pokrytí rychlým internetem. Do objektů s dobře vybavenými hotelovými pokoji a apartmány se vstupuje vlastním vchodem s lyžařnou se skříňkami a sušáky na boty. Wellnessový program tvoří především krásný bazén s protiproudem, vířivka a masážní studio. Pro hosty starší patnácti let je připravená relaxační část s absolutním klidem a třemi různými saunami. Vyberou si mezi tradiční finskou, solnou nebo bylinkovou, ještě přibude turecká a procedury v horké lázni. Po ochlazení může následovat masážní sprcha. Sportovní vybavení hotelu nabízí hřiště na squash, stolní tenis, posilovnu se sedmi stroji včetně kola na spinning a stepper. Venkovní hřiště na tenis, volejbal, nohejbal se v zimě změni na oblíbené kluziště navštěvované hosty ze širokého okolí. Jinou zábavu poskytuje bowlingová dráha nebo biliár. Nejmenší děti se zabaví v dětském koutku. Ubytování hosté mají jeden vstup do wellnessu a sportovní části zdarma. Kuchyně založená především na českých jídlech nabízí i několik lehkých jídel typu královská zelenina na másle. Z krkonošských specialit zmíníme třeba oblíbené jídlo naší babičky chlupaté knedlíky s houbami. Restaurace je otevřená i pro neubytované hosty, což využívají především zákazníci lanovky na Sněžku. Bouda Máma je kousek od dolní stanice a čtyři druhy poledního menu jsou cenově velmi vstřícné. Čtyřjazyčný bohatý jídelní lístek obsahuje i moučníky ke kávě, poháry a odpolední svačiny. Vždy ve čtvrtek ožije venkovní altánek při grilování kytý naložené v nálevu. Během čtyřhodinového pečení se uvolní tolik vůní, že se těší každý ubytovaný host. Točí se tu pravá Plzeň a Gambrinus. Hotelovou vinotéku zásobuje vinařství Pavlov - Bohemia sekt a Habánské sklepy. Na restauraci navazuje kongresová místnost až pro šedesát lidí. I po přestavbě zůstalo něco z původní atmosféry domu otevřeného milovníkům hor před pětadesáti lety. Ředitel hotelu Radek Ort žil v boudě Máma téměř od narození dvacet let, když jeho rodiče vedli podnikovku Textenu Trutnov. V roce 2006 se do bývalého domova vrátil a s dvaceti spolupracovníky zajišťuje plynulý provoz. Po úzké cestě k boudě vyjíždějí jen vozy hotelu řízené profesionálem, hosté parkují v údolí ve dvaadvaceti hotelových garážích a na vlastním parkovišti. Nahoru je vozi hotelový minibus, který zajiždí ve dvacetiminutových intervalech i k lyžařskému areálu. V lednu 2012 do hotelu přijedou opět fotbalisté Slávie Praha a Vladimír Nikl doufá, že zimní soustředění v Růžovém dole jim pomůže k lepšímu postavení v prvoligové tabulce.

Bouda Máma wellness hotel v Peci pod Sněžkou čp. 124, PSČ 542 21, majitel Vladimír Nikl, tel. hotel: 602 304 989, tel. rezervace: 244 465 666, e-mail: hotel@boudamama.cz, www.boudamama.cz. Domluvíte se i německy, polsky a anglicky.

Chalupa Albina Meerganse (vlevo) 1904

Pension Lovu zdar 1935

Podniková bouda U mámy 1953

Wellness hotel Bouda Máma 2011

Hodně lidí tajně sní o životě vysoko v horách, někteří o tom i povídají a jen málokdo se rozhodne sen uskutečnit. Představení boudaři se v horách nenarodili, do Krkonoš jezdili z Podkrkonoší, Prahy či Severních Čech s rodiči na výlety i za sportem, později s přáteli lyžovat. Dnes provozují známé boudy vysoko nad Špindlerovým Mlýnem. Vytvořili dobrou službu pro své ubytované hosty, turistický cíl pro návštěvníky z údolí a získali naše uznání.

František z Erlebachovy boudy

Místo pod Malým Šišákem jim učarovalo svou malebností i drsností už při působení na Josefově boudě, ale teprve rozhodnutí Martiny a Jiřího Tomáškových v prosinci 1998 koupit také sousední Erlebachovu boudu změnilo život tehdy již pětičlenné rodiny. Přetvořit podnikovou zotavovnu s výdejním okénkem v jídelně na hotel s velkou restaurací ozdobenou výhledem na Sedmidolí a Kozi hřbety nebylo jednoduché. Velké úsilí věnují také návratu zvláštní atmosféry místa založenému osadníky již roku 1784. Tehdy horalé postavili původní Erlebachovu boudu, ale válka a následné události přerušily tradici a přirozenou cestu života. Nuceným odchodem majitele Františka Erlebacha Kukačky v 60. letech na dlouho skončila i vřelá pohostinnost. V lesíku za hotelem od roku 1999 stojí dřevěný kříž. Nikdo tu neuměl, naopak jeho vztyčení spolu s nedalekým kamenným reliéfem Betléma je symbolem zapuštění kořenů nových hospodářů. Páter Jiří Šlégr oba symboly vysvětlil a požehnal všem poutníkům a lidem žijícím v této části Krkonoš. Jeden sen si manželé Tomáškoví splnili 3. října 2007 dokončením stavby kapličky zasvěcené svatému Františkovi z Assisi se zvonek z dílny Marie Tomáškové-Dytrchové věnovaným Anežce České. Otevřená kaple láká k nahlédnutí procházející turisty. Konají se v ní bohoslužby i svatby a lidé s místem spojují své osudy. Jen náhodou jsme procházeli 5. října 2008 kolem Erlebachovy boudy a nestačili se divit. U příležitosti svátku sv. Františka před malou horskou kapličkou a velkým davem poutníků právě promlouval papežský nuncius arcibiskup Diego Causero. Jiří Tomášek nám později vyprávěl, jak s diplomatem Vatikánu při jeho první návštěvě zašli vycházku posedět k sousedům na Moravskou boudu. Bez velkých slov tu prožili hezké chvíle a od té doby Tomáškoví ke svátku patrona pořádají posvícení. Krkonošské muzeum před léty připravilo výstavu starých fotografií nalezených při bourání původní Erlebachovy boudy roku 1983. Tomáškoví poznali příběh rodiny Erlebachů, Erbenů a posledního tradičního boudaře ve Špindlerově Mlýně Františka Kukačky (VV 15/2000). Kvůli pochopení ztracené doby požádali historika a ředitele Krkonošského muzea v.v. Miloslava Bartoše o zpracování knihy Příběh Erlebachovy boudy, která je od prosince v prodeji. Připomíná patrona sv. Františka z Assisi stejně jako hospodáře Františka Erlebacha Kukačku a nakonec i snahu Tomáškových vytvořit pod Malým Šišákem místo setkávání, pohody a radosti. Zda se jim podaří obohatit Krkonoše o hodnoty, které přetrvávají, posoudí další generace. Oběma Františkům se to podařilo.

www.erlebachovabouda.cz

Trautenberk z Moravské boudy

Při letním putování i přejezdech západních Krkonoš na běžkách je restaurace na Moravské boudě našim oblíbeným zastavením pod dlouho zavřenou a nakonec zničenou Petrovu boudu. Vždy nás láká tradiční kuchyně, milá obsluha a původní interiér krkonošské boudy s výjimečně zachovaným vyřezávaným lustrem z roku 1932. Možná i vás zajímá, kdo za zdejší službu stojí. Jana a Marek Dvořákoví jsou původní profesí strojaři, což se jim hodí leda při udržování vozového parku. Na horské boudě jsou terénní vůz, sněžný skútr a rolba nejdůležitějšími pomocníky a jakýkoliv výpadek se okamžitě projeví. Poslední kapkou pro rozhodnutí boudařů ze sousedství skončit na hřebenech v zimě 2002 byl prasklý pás u jejich sněžného skútru. Není divu, že hovor mezi současnými horaly často sklouzne ke strojům a výpomoc v dopravě je samozřejmostí. Marek Dvořák přišel na enklávu Moravské boudy s obchodním partnerem, ale brzy se vydal vlastní cestou. Dnes s manželkou a deseti spolupracovníky poskytují kvalitní služby nejen v Moravské, ale i v jejich sousední Novopacké boudě a Vatrě. Kromě gastronomie si živnostenské oprávnění doplnil o chovatelství, protože se tady ve dvanácti stech metrech nad mořem po dlouhé přestávce už deset let opět pasou krávy a jalovice. Louky rozkvetly. Možný následník Marek mladší se v horách

narodil, chodí do první třídy a nikdo neví, jestli bude také boudařem. Od tří let stojí na lyžích, třikrát v týdnu se mu věnují ve špindlerovském lyžařském oddíle. Příští rok půjde do školy Klárka ze sousední boudy Spindler, pak budou do údolí jezdit spolu. Není v Česku mnoho dětí, které jezdí do školy na sněžném skútru. A rodiče se v dopravě dětí alespoň vystřídají. Dvořákoví se snaží udržet nastavenou kvalitu, což znamená celoroční přítomnost na boudě. Zvykli si natolik, že si nedovedou představit žít jinde a jejich pravidelní hosté to oceňují. Nezávisle na sobě nám různí obyvatelé bud nad Špindlem pověděli, jak jim chybí dříve běžná setkání se zástupci horského města a ochranáři. Co dole nikdo neřeší, na hřebenech ovlivňuje každodenní život. Kolik aut letních hostů vyjede k Moravské boudě, kdo z personálu získá trvalé povolení k vjezdu, kdy na jaře vyhrnou snih z příjezdové cesty, kde v údolí zaparkují zimní hosté. Přitom pro turisty z údolí boudy představují zajímavý cíl a ochranářům vylepšují květnaté louky. Když jim údolí jen trochu pomůže, boudaři zachrání luční enklávy, opraví domy v souladu s krajinou a jejich vozidla budou v dobrém technickém stavu. Přes všechno, socha na zápraží Moravské boudy jasně ukazuje, kde je Krakonošovo a kde začíná Trautenberkovo.

www.moravskabouda.cz

Skialpinista z Bradlerovy boudy

Petr Barta před dvanácti lety při první práci na horské boudě potkal Jiřího Honců, který byl boudařem na Patejdlovce téměř půl století. Od něho pochytil základy boudařského řemesla a taky důležité rady - buď připravený na všechny situace, nečekej pomoc z údolí, společně hlavně sám na sebe a udržuj dobré vztahy se sousedy. Petr pracoval jako řidič rolby, domovník, číšník, provozní, až se stal samostatným nájemcem. Z Patejdlovky boudy se posunul přes Medvědí až nahoru na Bradlerovu boudu. Někdejší podnik sjednocené tělovýchovy získal Klub českých turistů a nového boudaře podpořil investicí do zateplení. Petr Barta změnil tvář Bradlerovy boudy, v interiéru i v očích návštěvníků. Opravil lyžařský vlek, v okolí pase desítky ovcí a nahlas říká Češi, zůstaňte v českých horách. Opravený původní lokál se plní zajímavými předměty, některé našel při ošetřování luk. Z půdy snesl dobře známou fotografii komunistického novináře Julia Fučíka zavražděného nacisty. Teď visí vedle hlavních dveří a připomíná nedávnou historii, kdy se bouda podle Fučíka jmenovala. Petr má velký respekt k Bradlerovým boudám a k době, kdy se všude v Sedmidolí hospodařilo. Informace o starých časech hledá i v Krkonošském muzeu, s kterým rád spolupracuje. Kolem boudy nevedou upravené běžkařské tratě a zdejší vlek se sjezdovkou je vhodný pro lyžařské kurzy a začátečníky. Proto vsadil na kantory sportovce, kteří chtějí dětem ukázat opravdové hory a nebojí se s nimi vydat na lyžích podél tyčového značení na nedaleké hřebeny. Zavedl noclehárnu využívanou běžkaři a turisty při přechodech hor. Velká louka a okolní stráně nabízejí dobré terény pro výuku skialpinismu, záchrany v lavině, pohyb ve sněhu a na ledu. Za Bradlerovou boudou stojí pravidelně klopená devítimetrová ledová stěna pro výcvik lezení s mačkami a cepiny. Ke skialpinistovi Bártovi se jezdí učit a trénovat jednotlivci i skupiny, pravidelně tu hostí záchranné sbory české armády a policie. Na zasněžené louce skupinky hledají pomoci pipáků zahrabané dobrovolníky, občas přistane i služební vrtulník. Boudař z Bradlerovky dokázal oslovit příznivce individuálního pobytu v přírodě, které už neláká shon zimních středisek v údolí. Kluk z města nám ukázal, že je možné zanedbanou boudu postavit na nohy a vytvořit spolehlivé a atraktivní služby. Po dobrých dvaceti letech boudaře Jardy Makovičky na Výrovce za pár měsíců zkazil slušnou reputaci boudy nepovedený nájemce. KČT po zkušenosti s Petrem Bártou z Bradlerovy boudy mu pronajal také Výrovku s přáním napravit její dobré jméno. Už se do toho pustil a pro tuhle zimu za boudou připravil patnáctimetrovou ledovou stěnu.

www.bradlerovy-boudy.cz

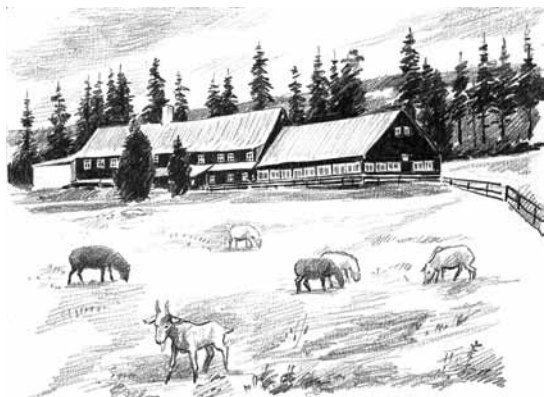
Stará Erlebachova bouda, 1925

Původní Moravská bouda, 1935

Hostinec Bradlerovy boudy, 1930

Lesní bouda

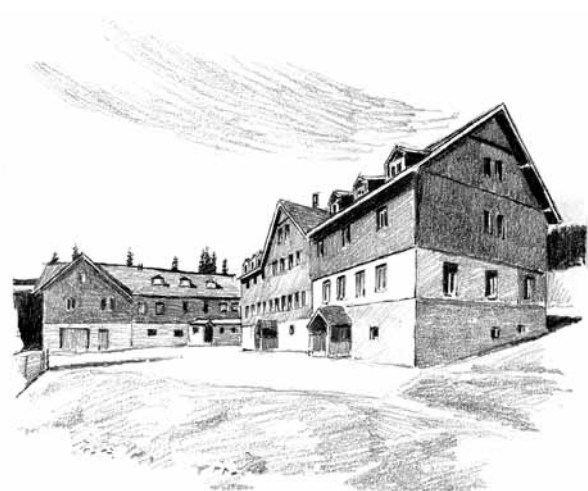
Jedna z nejznámějších krkonošských samot s horskou farmou stojí na hranici Černého Dolu (5 km) a Pece pod Sněžkou (3 km) v nadmořské výšce 1104 metrů. Nabízí ubytování různé kategorie od turistického typu po apartmány s kompletním vybavením. Horský hostinec s celodenním a téměř celoročním provozem navštěvují běžkaři i sjezdáři, kteří snadno dojedou od horní stanice lanovky Hnědý Vrch. V létě sem míří cyklisté a pěší turisté, často návštěvu spojí s poznáním rozhledny na Hnědém Vrchu. Přes Dolní Dvůr k Lesní boudě dojde i autobus se seniory nebo s dětmi na školu v přírodě. U boudy je letní bazén a venkovní vírivka s krásným výhledem. V zimě se volejbalové hřiště změní na nejvýše položené kluziště v České republice. Majitelé Lesní boudy před lety obnovili tradiční chov hospodářských zvířat, veškerá bioprodukce je určena jen pro místní restauraci. Jako první ve třetí zóně národního parku získali certifikát biofarmy. Na okolních loukách se v létě pase stádo ovcí a koz. Děti se mohou s hospodářii podívat do chléva, jen nemohou zvířata krmít. Boudařka Markéta Krejčlová s rodinou vás zve na příjemné letní posezení na zápraží boudy s výhledem do kraje či na pasoucí se zvířata. V nové rekonstruované stylové restauraci si můžete vybírat ze zajímavé nabídky typických místních jídel nebo vychutnat výrobky z koziho mléka. Ovšem hlavním lákadlem jsou vlastní farmářské výrobky z jehněčího a skopového masa.

Lesní bouda, ač v Peci pod Sněžkou, má poštovní adresu: Černý Důl čp. 187, PSČ 543 44, tel., fax: 499 896 343, mobilní: 602 148 099, e-mail: info@lesnibouda.cz, www.lesnibouda.cz, příznivé ceny, domluvíte se i německy.

Richterovy boudy

Vysoko nad městem Pec pod Sněžkou u hlavní cesty vedoucí na hřebeny najdete ve výšce 1206 metrů jednu z nejlepších vybavených hřebenových bud. Moderní provoz nabízí 105 lůžek, z nichž je 29 v sousední Červené boudě. Více než třetina pokojů má vlastní sociální zařízení a TV, další dvou až pětílůžkové pokoje určené především pro školní a zájmové skupiny jsou vybaveny umyvadlem. Ve středisku je výtah a jeden pokoj pro vozičkáře. Pro další vyžití slouží sauna a posilovna. Ke středisku patří víceúčelové a dětské hřiště, v zimě dva lyžařské vleky a upravené cvičné sjezdovky. K dispozici je i WIFI připojení k internetu, školící místnost a dětský koutek v restauraci. Hosté mohou po celý den využívat restauraci a vybírat ze široké nabídky nápojů a jídel. Kuchyně je zaměřená na tradiční česká jídla, ale také minutková, dále nabízí i bezmasá a vegetariánská jídla, zeleninové saláty, borůvkové knedlíky, specialitou jsou lívanečky s kynutého těsta zdobené borůvkami, jogurtem a šlehačkou. Restaurace získala certifikát Czech Specials za kvalitní českou kuchyni. Určitě ochutnejte oceněné krkonošské kysele s houbami a chlupaté knedlíky se zelím a smaženou cibulí. Na Richterovkách se točí světlé pivo Bernard 11°; tmavé pivo, nealko Švestkové a Plzeň jsou lahovná. V nabídce vínného listku, který sestavoval sommelier Radek Jon, jsou vína z Habánských moravských sklepů. Obsluhu baru proškoli v přípravě kávy Rioba barista a Mistr kávy České republiky z roku 2004 Jaroslav Petrouš. Oba zastupují firmu Makro Cash & Carry. Je tu otevřeno celý rok, tedy i v mimosezóně pro firemní akce, rodinné rekreace, školy a turisty. Po předchozí domluvě je možné zajištění přednášek o kynologii, přírodě KRNP, meteorologii a nejčastěji o Horské službě, lavinách a nebezpečí v horách. Restaurace je pro průchozí otevřená denně od 10 do 22 hodin.

Richterovy boudy nad Peci pod Sněžkou čp. 81, PSČ 542 21, Učební středisko ministerstva školství a tělovýchovy ČR, vedoucí Lenka Janoušková, tel., fax: 499 896 249, tel. 724 975 386, e-mail: info@richtrovyboudy.cz, www.richtrovyboudy.cz, příznivé ceny, domluvíte se i německy.

PRÁDELNA MLADÉ BUKY

Prádelna v Mladých Bukách je největší prádelnou na Trutnovsku a pere i pro nejvýše položené boudy v celých Krkonoších. V prádelně vyperou veškeré prádlo v plné sezóně do 14 dnů. Přímou v prádelně se dohodnete na konkrétním termínu vyprání, ceně, míře naškrobení, navonění a popřípadě vybělení ložního prádla. Prádelna vám zajistí i dopravu prádla.

Prádelna, Mladé Buky, PSČ 542 23, majitel Petr Lukáček, tel. 499 871 120, otevřeno je od pondělí do pátku v době od 6 do 14, v plné sezóně až do 16 hodin.

VÝMĚNA OKEN, ZATEPLENÍ A NOVÝ PLÁŠT NEMUSÍ POŠKODIT KULTURNÍ PAMÁTKU

Chalupa čp. 85 je nejpůvodnější ze všech stavení na Klínových boudách, i proto je kulturní památkou. Chalupáři Jelinkovi mají své prosté horské obydlí rádi a nechtějí příliš zasahovat do historického rázu. Dožitá okna, škvíry v roubení, vyhnílé části nosných trámů a pořádná zima ve výšce 1200 metrů nad mořem je donutila k rekonstrukci horského domu. V rodině mají architektku Zuzanu, která vypracovala projekt na výměnu oken, zateplení a nový plášť. Při projektování s námi konzultovala detaily a zapracovala správné tesařské a truhlářské postupy. Projekt bez problémů schválil stavební úřad a památkáři, které výsledek natolik uspokojil, že chalupářům přiznali dotaci na záchranu kulturní památky. Při opravě zadního dřevníku jsme vyměnili poškozené trámy hrázdné konstrukce. Kameník Jenda vyrovnal spodní až dva metry vysokou na sucho rovnanou kamennou zeď. Po očištění domu od nepůvodních materiálů tesař Pavel vyřizl hnilobou zničené kusy trámů a roubení nastavil novými tak, aby splynuly v interiéru. Do připravených laťových rámců tesař Lába vložil zvenčí přírodní konopnou izolaci zakrytou kvůli silnému větru odvětranou paropropustnou fólií. Na nové bednění používáme prosmolená, různě široká a dostatečně silná prkna s polodrážkou. Podle potřeby je řežeme v různých délkách na vlastní pile z kvalitní modřínové kulatiny, kterou nám dodává Správa KRNP z vyšších poloh hřebene Rýchor. Při zateplování historického domu je důležité uchovat správné proporce fasády. Proto Michal prodloužil přesah střechy nad zatepleným štítem, aby přidání deseticentimetrové izolace a nového bednění nebylo vůbec patrné. S tím souvisí důležité rozšíření špalety mezi původním vnitřním a novým vnějším oknem, které se musí posunout až na úroveň nového bednění. Tím nevzniknou nevhodně utopené okenní otvory, jak často vidíme při zateplování domů. Z dobře provedené fasády vystupují jen šambrány kolem oken, laťování spár a okenní křídla, která na Klínovkách truhlář Petr vyrobil podle jediného dochovaného okna s členěním na šest polí. Na přání architektky jsme podle původní předlohy zopakovali historické krytí nároží a vystupujících stropních trámů. Nejméně rok necháme oranžové modřínové dřevo vystavené slunci a drsnému podnebí, až po zešednutí je napustíme barvami s přírodním olejem.

Stavební a inženýrská firma KLIMEŠ s. r. o., Horní Maršov 65, 542 26, tel.: 499 874 296, 603 218 346, e-mail: stavby@klimesmarsov.cz. Pracujeme pro chalupáře východních Krkonoš, jsme odborníky na lidovou architekturu, projektujeme rekonstrukce chalup a domů, používáme tradiční tesařské, truhlářské a kamenické postupy, navrhujeme a provádíme nové dřevěné stavby klasickou technologií, spolupracujeme s předními architekty na moderních stavbách, používáme přírodní materiály kámen, dřevo, hlinu, olejové barvy, provádíme poez a prodej stavebního dřeva na pile v Horním Maršově. www.klimesmarsov.cz, www.pilamarsov.cz

VESELÝ VÝLET A ŽIVNOSTNÍK ROKU

Veselý výlet kromě vydávání těchto sezónních novin provozuje dvě informační centra spojená s galeriemi a prodejem originálních dárek a suvenýrů. Podílí se na přípravě programů pro hosty a v neposlední řadě přispívá obnovou památek k záchraně kulturního dědictví a ke vzniku nových turistických cílů. Za práci jsme vedle našich mnohých spolupracovníků skrytí tři vzájemně se doplňující živnostníci. Při příležitosti dvacátého výročí od zahájení činnosti pod jménem Veselý výlet připravíme malou bilanci v příštím vydání. Před odjezdem na minulou výpravu jsme na pár týdnů předali vedení mladší generaci s uložením řady úkolů včetně vyřizování došlé pošty. Tak se na přímou výzvu Hospodářských novin Veselý výlet zastoupený jedním z nás dostal do soutěže Živnostník roku. Po návratu nás překvapilo vyhlášení v Hradci Králové, kde odborná komise Veselý výlet vyhlásila za vítěze v našem kraji. V celostátním finále určovaly pořadí SMS zprávy a my jsme se mezi první tři nedostali. Děkujeme všem za podporu v soutěži Živnostník roku a především za přízeň během dvacetiletého působení Veselého výletu. Redakce.

Sezónní noviny Veselý výlet, Temný Důl čp. 46, 542 26 Horní Maršov, tel. 499 874 298, fax 499 874 221, e-mail: info@veselyvylet.cz, www.veselyvylet.cz, vydavatel/redaktor: Miloslav a Pavel Klimešovi, jazyková úprava: Věra Pokorná, Jarmila Klimešová, grafická úprava: Květa Krhánková, ilustrace: Květa Krhánková, Zdeněk Petira, Stanislav Špelda, fotografie: Pavel Klimeš, Zdeněk Michalec, Miroslav Sochor, Josef Stránský, Radko Tásler a archiv vydavatelů, sazba: Tisk OFFSET a.s. Úpice, tel. 499 881 171, tisk: Garamon s. r. o. Hradec Králové, tel. 495 217 101, překlad do němčiny: Hans-J. Warsow, překlad do polštiny: Helena Jankovská, Andrzej Magala, uzávěrka: 14. 12. 2011, náklad: 55.000 kusů, z toho 29.000 kusů v české, 18.000 v německé a 8.000 v polské verzi. Máte-li zájem o zaslání vydání Veselého výletu (příště 38/léto 2012) poštou, pošlete spolu s adresou 40 Kč, jste-li z České republiky nebo 190 Kč, jste-li v cizině nebo si noviny objednejte osobně v informačním centru Veselý výlet v Temném Dole nebo v Peci pod Sněžkou.

Veškerá autorská práva vyhrazena!

Při první návštěvě národního parku v zemi, kde vymysleli organizaci uchování původního přírodního území pro příští generaci, jsem s překvapením zjistil, že vzdělání návštěvníků se věnuje víc, než ochraně přírody. Strážci národního parku Denali na Aljašce v terénu i v návštěvnickém středisku s nepředstíraným zájmem oslovovali školní děti, rodiny, seniory i otrhané horolezce. Výchova, vzdělání i zábava hostů je současnou prioritou Správy Krkonošského národního parku (KRNP), o čemž svědčí připravené programy i dvě hlavní investiční akce pro nejbližší roky. Vedle sídla Správy KRNP u zámeckého parku ve Vrchlabí vzniká moderní Krkonošské centrum environmentálního vzdělávání. Jen o kousek dál v bývalém klášteře připravuje tým okolo dokumentaristy Pavla Štingla a architekta Romana Kouckého přeměnu Krkonošského muzea na centrum poznávání Krkonoš. Největší uspokojení ovšem najdete při cestách do přírody národního parku. Správa již před koncem roku sestavila pro návštěvníky kalendář 2012 se sedmdesáti akcemi. Téměř každý víkend se můžete zúčastnit programu s přírodovědným, národopisným nebo výtvarným zaměřením. Podrobnosti najdete na webových stránkách www.krnapp.cz v rubrice kalendář akcí.

Pohled do jeleních očí

Některá místa národního parku poznáte jen s pracovníkem Správy KRNP. Příkladem je návštěva přezimovací obory jelení zvěře zařazené do ekologického programu Náš učí příroda. Vloni vyzkoušenou exkurzi připravil i pro letošní zimu vedoucí environmentální výchovy Michal Skalka na sobotu 22. ledna, 18. února a 17. března. Z Horního Maršova odjedete speciálním terénním zoobusem do Horních Lysečín. Uvidíte a učitě založení různých druhů krmiva, které odborník Jiří Tureček připraví do krmelce a mnoha korytek. Obora není zoologickou zahradou, jelení zvěř zůstává i za vysokým plotem velmi plachá a záleží na množství sněhu, teplotě a vašem klidném chování, jak rychle po přípravě krmiva přijde. Teple ustrojení počkáte usazení na lavičce za oknem v chalupě někdy deset, jindy třicet minut. Najednou se prostor před vámi zaplní jelení zvěří. Od roku 1979 se každou zimu do obůrky dobrovolně stáhne až šedesát kusů. Jeleny pozorujete ze vzdálenosti několika metrů, i tomu největšímu pohlédnete rovnou do obrovských světel, jak myslivci očím zvěře říkají. Při březnové návštěvě jsou nejstarší jeleni již bez paroží, jejich shozy z předešlých let si prohlédnete a osaháte při odborném výkladu uvnitř jelenářské chalupy. Jelení zvěř v Krkonoších nemá přirozené nepřátele medvěda a vlka, proto stavy bez regulace rychle rostou. Při pohledu na krásnou zvěř je těžké, ale

pravdivé poznání návštěvníků, že stavy se udržují na přijatelné výši jen výběrovým lovem. Průvodce vám také zodpoví hlavní otázku, proč se na zimu jelení zvěř zavírá do obor. V rámci stejného ekologického programu vás 4. dubna zavede Daniel Bílek do údolí Alberic na Žabí námluvy. Vyzkoušíte si zřízení jednoduché zábrany ochraňující zdejší kolonii skokanů hnědých a ropuch před koly aut a hlavně poznáte přírodní pravidla zdejšího trdliště. V Horních Albericích si prohlédnete louku, na které zrovna pokvete okolo pěti tisíc šafránů bělokvetých. Exkurze je spojená s návštěvou nové expozice Muzea Vápenka - Příběh Alberic a Lysečín. Oblíbená je květnová exkurze do Modrého a Obřího dolu. Průvodce vám ukáže zajímavá a pro laiky často překvapivá místa, kde bude čekat specialista s doplňujícím výkladem.

Příběh krkonošského lesa

Není náhodou, že podobná hysterie jako okolo šumavských lesů nevznikla v Krkonoších. O stavu lesa a novém přístupu k jeho ochraně se veřejnost pravidelně dočte na stránkách časopisu Krkonoše a několikrát ročně může osobně promluvit s odborníky. Loňská podzimní výstava v ambitu kláštera ve Vrchlabí popsala tisíciletý příběh krkonošského lesa s důrazem na posledních čtyřicet let. Proměnu krkonošského lesnictví popsala listopadová přednáška Les a člověk spoluzakladatele Krkonošského národního parku, exulanta v důsledku normalizace po okupaci 1968 a později profesora na Univerzitě v Amsterdamu Josefa Fanty. Kromě vývoje lesních ekosystémů zhodnotil průběh katastrofy způsobené pěstováním smrkové monokultury a působením průmyslových imisí. Josef Fanta do Krkonoš přivedl holandskou nadaci FACE, která v devadesátých letech na obnovu a přeměnu lesa přispěla stamilióny korun. Připravila odborné argumenty pro nové způsoby obnovy lesa, změnu druhové skladby, snížení stavů jelení zvěře okusující malé sazenice a loupající kůru stromů v mlazinách. Vedle výstav a přednášek můžete pro seznámení se současným vývojem krkonošského lesa podstoupit exkurzi do přírody. Například v sobotu 28. července v rámci programu Prolez les zájemce provede lesnický odborník a ředitel národního parku Jan Hřebáčka.

Toulky krkonošskou minulostí

Historii Krkonoš jsme si zvykli poznávat především v publikacích a na výstavách. Ředitelka Krkonošského muzea Olga Hájková je

profesí archeoložka a tak pro zájemce připravila na 23. června exkurzi do Údolí Bílého Labe. Až vystoupají do výšky 1400 metrů nad mořem k zaniklým boudám na Čertově louce, ukáže jim základy tří původních domů, kolem kterých se hospodařilo již v 17. století. Jedno místo s kolegy archeologicky prozkoumala a poznání i způsob práce představí účastníkům společného výletu. Tématem dalších exkurzí jsou krkonošské roubenky, pomníčky připomínající neštěstí v horách nebo nejstarší stopy po působení lidí na hřebenech.

Zachycený mikrosvět

Čtyřikrát v průběhu léta proběhnou exkurze pro začínající a mírně pokročilé fotografy. Radek Drahný vás dovede na oblíbená místa známých krkonošských fotografů a zkusíte udělat snímky jako Jiří Havel, Karel Hník, Ctibor Košťál, Břetislav Marek nebo Petr Toman. V červnu a v září je jiný fotografický workshop zaměřený na snímání drobných prvků přírody. Fotograf Ondřej Prosický vám poradí jak zachytit detail kvetoucí kytky, drobný hmyz nebo strukturu kamene. Nejlepší snímky účastníků jsou pravidelně otisknuty v časopise Krkonoše.

Tábor ochránců přírody

Pro děti od sedmi do patnácti let, které baví příroda, připravuje Správa KRNP už od roku 1972 Letní tábor mladých ochránců přírody. Letos proběhne na Rýchorské boudě v termínu 11. až 20. července. Kromě vycházek do okolí si děti vyzkouší chytání ptáků do sítí, jejich popis a kroužkování. Půlden věnují práci při záchraně významné botanické lokality, mohou přespat na hřebenech

hor pod širákem, zažijí táborovou hru a hlavně dobře poznají nejvýchodnější kout Krkonoš. Prvních několika ročníků tábora se zúčastnili i vydavatelé těchto sezónních novin, což prohloubilo jejich zájem o rodné Krkonoše.

Barevné plakáty představují Krkonoše

Drobné publikace Správy KRNP o vodě, lavinách, fauně, flóře, lese, lidové architektuře a jiných tématech z minulých let jsou ještě k dostání v informačních centrech a muzeích. Novinkou je druhé rozšířené vydání Hüttelovy obrazové mapy Krkonoš doplněné o zprávu kutnohorského úředníka z východních Krkonoš roku 1609 a také kniha o historii Erlebachovy boudy od Miloslava Bartoše. V závěru roku se povedlo vydat osm malovaných plakátů

s krkonošskou tematikou. Výborný malíř přírody Jan Dungel vytvořil soubor představující význam Krkonoš v rámci Evropy, geologickou a geomorfologickou stavbu hor, vegetační stupně a rozložení lesů, nejznámější druhy krkonošské fauny a flóry, zkrácenou historii zdejší kulturní krajiny a významné turistické cíle. Plakáty mohou na požádání dostat zdarma školy a jiná místa setkávání lidí v Krkonoších jako boudy, chalupy a hotely.

Staletí lyžařského vázání

Správa KRNP je prostřednictvím Krkonošského muzea významným pořadatelem výstav s uměleckou, národopisnou a přírodovědnou tematikou. Ročně připraví na dvě desítky autorských výstav, my vás pozveme na jednu lyžařskou. Odborník na historii lyžování Aleš Suk a Krkonošské muzeum ve Vrchlabí spolu připravují unikátní výstavy, už jste viděli třeba přehledku lyžařských vosků, medailí a trofejí. Tuto zimu můžete až do 8. dubna v ambitu kláštera poznat přes dvě stovky různých druhů lyžařského vázání a s tím spojených doplňků a kuriozit. Je tu i v Krkonoších první užívaný typ vázání z rákosových svazků z konce 19. století, na jakém začínal třeba mistr Bohumil Hanč. Vedle jsou vystavené prehistorické kousky a prototypy neznámého původu. Mezi hlavní exponáty patří výrobky průkopnických vázání především z kolébky lyžování na severu Evropy Bror-Withs, Bergendahl, Lilienfeldské, Bilgeriho. Později se přichycení lyžařské boty k lyžím specializovalo na běžecká, turistická, sjezdářská, skokanská, skialpinistická a další vázání. Díky Alešově systematické práci při poznávání a popularizaci lyžování mohlo Krkonošské muzeum požádat o konkrétní exponáty Národní muzeum, Horácké muzeum v Novém Městě na Moravě, Muzeum lyží v Harrachově a Jiřetíně. Základ výstavy tvoří předměty z muzea v Jilemnici, Vrchlabí a ze soukromých sbírek, především z té Alešovy. České lyžování je po první dekádě třetího tisíciletí ověřené olympijskými, světovými a evropskými tituly v největší míře za stodevítiletou historii Českého svazu lyžařů. Pro vhodné vázání se museli rozhodnout mistři Kateřina Neumannová, Šárka Záhrobská, Lukáš Bauer, Eva Samková, Aleš Valenta, Jakub Janda, Martin Koukal, Martin Jakš, Jiří Magál a Michal Šlesinger. I díky kvalitnímu lyžařskému materiálu získali nejceněnější medaile a posunuli lyžařství mezi nejúspěšnější sporty v Česku. Jejich lyže s vázáním jednou budou zdobit podobné výstavy, jakou teď uvidíte ve Vrchlabí.

www.krnapp.cz

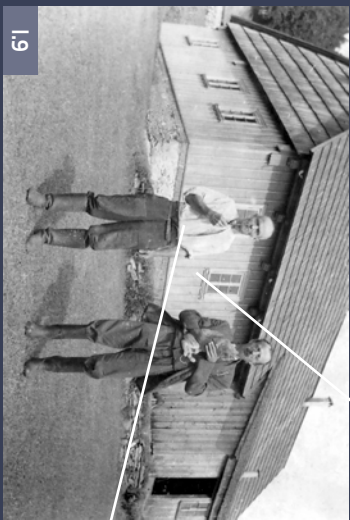

● Hasiči z Horních Lysečín 1932
● Feuerwehrleute aus Ober Kolbendorf 1932
● Strážáci z Lysečín Górnych 1932

● Alberická škola 1924
● Albandorfer Schule 1924
● Szkoła w Albericach 1924

● Ignaz Bönsch se synem Rudolfem 1938
● Ignaz Bönsch mit Sohn Rudolf 1938
● Ignaz Bönsch z synem Rudolfem 1938

● Elisabetha Bönsch a Josef Ruse 1936
● Elisabetha Bönsch und Josef Ruse 1936
● Elisabetha Bönsch i Josef Ruse 1936

● Radko Täsler starší se synem Pavlem 1971
● Radko Täsler sen. mit Sohn Pavel 1971
● Radko Täsler senior z synem Pavlem 1971

VI.37

VI.26

DŮM čp. 43

I.9 Chalupník Ignaz Bönsch pocházel z Velké Úpy, v roce 1939 hospodařil v Horních Lysečínách se svým synem Rudolfem na dvouhektarové louce kolem stavení čp. 43 v nadmořské výšce 1080 metrů, tedy nejvýše v celém údolí. Dnes do chalupy jezdí speleologové Radko a Pavel Täslerovi. **VI.24**

I.9b Ignaz Bönsch se synem Rudolfem byli také dobrovolnými hasiči. **I.14**

I.10 Dcera Ignaze Bönsche z chalupy čp. 43 v Horních Lysečínách Elisabetha (Elisa) si v roce 1936 vzala v novém maršovském kostele Josefa Ruse z Malé Úpy, který pak pracoval v lomu v Suchém Dole. Přestože se nicméně neprovínil, byl vyhnán i se čtyřmi dětmi z domu. Odlétl 16. listopadu 1946 posledním 25. transportem z oblasti Trutnova v 11. vagónu. Po týdenní cestě se dostali do Holu v americké okupační zóně Německa. Jejich chalupa čp. 14 v Horních Lysečínách byla jako nepotřebná brzy na to zbořena a louka zalesněna **I.3**.

I.10b Jejich dcera Rosa narozena roku 1938 jezdí pravidelně do rodiny Lysečín.

I.14 Pamětnici Anna Krammer a Fredl Schubert pojmenovali většinu zachycených hasičů Horních Lysečín na fotografi z 29. května 1932. Tehdy slavili pětadvacáté výročí založení sboru, a přestože Horní Lysečiny byly nejchudším místem v údolí, pospolitost osadníků nechýběla. **I.14b** Najdeme tu i Elsu, Ignaze a Rudolfa z rodiny Bönschů.

I.17 V září 1924 se vytvořili nejstarší žáci zdejší školy. V tu dobu žilo v Albericích 458, v Lysečínách 330 a v Suchém Dole 105 lidí, celkem 893 obyvatel ve 228 domech. Sedmadvacetiletý učitel Wenzel Hoffmann přišel do alberické školy z Trutnova v roce 1919. Jeho učitel Hoffmann byl v Albericích a Lysečínách častý, ale ještě učitelův předek pocházel odtud, to nevíme. Jeho působení v Albericích skončilo nešťavně, jako aktivní náčelní v letech 1938 až 1945 byl 18. února 1946 odsouzen minořádným lidovým soudem v Jičíně k patnácti letům žaláře. Nakonec si odpýkal jen část trestu.

I.17b Elisabeth Bönsch přítelkyně Elisy, narodila se v Horních Lysečínách v chalupě čp. 43 v roce 1910, o dvaadvacet let později se vdávala **I.9**.

VI.12 Druhé bydlení na horách pro mnohé znamenalo útek před zlou realitou po uchopení moci komunisty v únoru 1948 a o dvacet let později před beznadějí zvanou normalizace společností. Tehdy zásadně stouply ceny chalup v celém Československu. Geolog Radko Täsler starší přišel do Prahy z Broumova, ale podle jména má kořeny v Krkonoších. S kamarády z Police nad Metují v roce 1947 zabrali čtyři nejvyšší položené chalupy nad Lysečínou boudou, rodiny je mají dodnes. Radko Täsler koupil čp. 43 **I.9** od státních lesů za čtyři slovy. Synové Radko a Pavel chalupu zdědili a navíc se z Prahy oba přestěhovali do údolí Úpy, aby mohli pracovat jako profesionální speleologové.

VI.26-27 Jeskyňáři ze Speleo Alberice vyjždějí na expedice do světa, největší úspěch slavili v roce 1990 při objevu jeskyně Bohemia na Novém Zélandu. Součástí přes 11 kilometrů dlouhého a 713 metrů hlubokého jeskynního systému je dom Sen alberických jeskyňářů s délkou 810 a šířkou až 110 metrů. Patří k největším jeskynním dómům na světě. Našli tu ohromné množství aragonitové výzdoby na stěkách čtverech metrů a popsal dosud neznámé formy aragonitu.

VI.27b Při porovnání fotografie od Radko Täslera z Alberické jeskyně **VI.37** s tou z Bohemie je zřejmé, proč hlavní dom pojmenovali Sen alberických jeskyňářů.

V minulém vydání jsme vám představili zajímavým způsobem vymětenou a postavenou dřevěnou stavbu Muzea Vápenka na kamenné věži historické vápenné pece v Horních Albericích. Malou ukázkou předešlým z I. panelu nazvaného Osdílení vás chceme pozvat k prohlídce dokončené expozice. Pro zřetelnost je ve výběru zvýrazněna provázanost jednotlivých smítků, která přechází i do témat v dalších sedmi kapitolech II. Hospodářství, III. Stavby, IV. Politika, V. Chalupáři, VI. Příroda, VII. Krajina a VIII. Vápenka 2011. Z archivu Veselého výletu jsme použili 143 převážně dobových fotografií, z nichž většina nebyla nikdy publikována. S pomocí pamětníků se nám během let povedlo pojmenovat zachycené lidi a spojit je s konkrétními událostmi. S dalšími ilustračními fotografiemi, kresbami Jakuba Plachého, stavební grafikou tesaře Petra Růžického, mapami, fotografiemi od dalších autorů a z jiných archivů jsme použili celkem 308 vyzobrazení. Záměrně jsme vybírali příběhy propojené s výraznými stavbami, rodinami či známými jmény. Například jméno Täsler známe ve východních Krkonoších nejmeně od počátku 17. století, v muzeu sledujeme krátké příběhy ve třech liniích. Z rodiny Täslerů z Dolních Lysečín si každý návštěvník zapamatuje Johana s velkým okem a odstátýma ušima. Příběh Täslerů původem z Malé Úpy musíte hledat dokonce s baterkou. Spíš jen náhodou mají stejné příjmení i přátelé Veselého výletu bratři Pavel a Radko Täslerové představeni v ukázce. Znáte je ze Speleo Alberice provozující historický důl Kovárna v Obřím dole. Do nečekaných souvislostí se v expozici dostali i naši mladí spolupracovníci David Babka, který vymyslel a poskládal grafické pojetí celé expozice. Jeho pradědeček Gustav Hoffmann je na fotografi posledních hasičů z Lysečín v roce 1956. Rodáka z Lysečín a známého chovatele tetřevů dědečka Gustava ml. vsadili do VI. kapitoly o přírodě. Jiné spolutěže hledáte třeba v rodě Lamer - Lahmer, nejstarším dosud usazeném v Albericích. S upřesněním konkrétních dat a nalezením souvislostí především v převratné polovině 20. století nám pomohla chalupářka z Alberic a mladá historička Tamara Nováková. První a poslední fotografi expozice VIII.22-23 si připomínáme, že realizace Muzea Vápenka trvala šest let, od prvního kroku uplynulo dokonce celé desetiletí. Přesto jsme dnes rádi, že jsme zvolili složitější cestu. I proto dřevěnou osmibokou stavbu nedrží po kupě běžné střípné trámy, ale složitě do sebe zaklapnuté obvodové táhlo a věšádlo vytvořené z osmi ramenařů. Nejlépe to posoudíte při spodním pohledu, když si troufnete vstoupit do kamenné věže otevřenou od slunce. Expozice není běžnou nástěnkou, ale složitě komponovanou strukturou oslovující pozorného diváka. Věříme, že zaujme i toho, kdo si prohlédne jen obrazovou část. Všechny texty jsou čtyřjazyčné. Nezapomněli jsme ani na malé návštěvníky. Zatímco budete procítat osudy zdejších lidí v kontextu českých a evropských dějin, vaše děti si sami složí obrázky Alberic jaké byly, jsou a jednou mohou být.

Muzeum Vápenka vzniklo ve spolupráci majitele objektu a hlavního investora Správy Krkonošského národního parku, občanského sdružení Hradní společnost Alcheiburg a Veselého výletu. Především díky podpoře vedení Správy KRNAP vznikl další turistický cíl pro aktivní hosty Krkonoš. Informační centrum Veselý výlet v Temném Dole bylo stejně jako v případě lesního hradku Alcheiburg věnováno prodejem vstupenek a půjčováním klíčů od Muzea Vápenka. V případě zájmu ke klíči dostanete jednoduchý plánek vytvořený Jakubem Plachým. Ukazuje silnici od Veselého výletu k muzeu dlouhou šest kilometrů. Od veřejného parkoviště proti Staré celnici je to k Bischofovu lomu a vápence 400 metrů. Z Horního Maršova nebo Malé Úpy můžete zvolit i cestu přes okolní kopce, jen klíč s baterkou nám vrátte ve stejný den. Pro sběratelé otků do cestovní knížky je připravené místní razítko.

Telefonování: Tel. čísla pevných linek východních a středních Krkonoš začínají trojčíslím 499 (ze zahraničí 00420 499). Informace o telefonních číslech 1180.

Městské a obecní úřady: Horní Maršov 499 874 156, Janské Lázně 499 875 101, Pec pod Sněžkou 499 896 215, Malá Úpa 499 891 157, Svoboda nad Úpou 499 871 105, Žacléř 499 878 510, Špindlerův Mlýn 499 433 226, úřední hodiny jsou vždy v pondělí a ve středu 8.00-12.00, 12.30-17.00.

Horská služba: celoročně je stálá pohotovost ve Špindlerově Mlýně tel. 499 433 239 (602 448 338). V zimě v Peci pod Sněžkou 499 896 233 je služebna v provozu denně od 7.00 do 22.00 (po této době 602 448 444). Další zimní služebny jsou v Janských Lázních 499 895 151 (606 157 936), v Malé Úpě na Pomezích Boudách 499 891 233 (606 157 935), Strážné 499 434 177 (606 157 934), Harrachov 481 529 449, 602 448 334, Rokytnice nad Jizerou 481 523 781, (606 157 932), Luční bouda v zimě 739 205 391.

INFORMAČNÍ CENTRUM VESELÝ VÝLET GALERIE - SMĚNÁRNA

v Temném Dole v Horním Maršově, tel.: 499 874 298

v Peci pod Sněžkou, tel.: 499 736 130

e-mail: info@veselyvylet.cz

www.veselyvylet.cz

denně 8.30 - 18.00

Informační centra Krkonoše - 2012 - IC Flora Benecko, PSČ 512 37, tel. 481 582 606, info-flora@benecko.com, www.benecko.com; TIC Černý Důl, PSČ 543 44, tel. 499 429 618, infocentrum@cernydul.cz, www.cerny-dul.cz; TIC Harrachov, PSČ 512 46, tel. 481 529 600, info@harrachov.cz, www.harrachov.cz; IC Veselý výlet Horní Maršov, PSČ 542 26, Temný Důl 46, tel. 499 874 298, info@veselyvylet.cz, www.veselyvylet.cz; IC Hostinné, PSČ 543 71, Náměstí 70, tel. 499 404 746, infocentrum@muhostinne.cz, www.infocentrum.muhostinne.info; IC Janské Lázně, PSČ 542 25, tel. 499 875 186, info@megaplus.cz, www.janskelaazne.cz; IC Jilemnice, PSČ 514 01, Masarykovo nám. 140, tel. 481 541 008, info@jilemnice.cz, www.mesto-jilemnice.cz; IC Lánov, PSČ 543 41 Prostřední Lánov 39, tel. 499 432 083, infocentrum@lanov.cz, www.lanov.cz; IC Malá Úpa, PSČ 542 27, tel. 499 891 112, info@malaupe.cz, www.info.malaupe.cz; MIC Veselý výlet Pec pod Sněžkou, PSČ 542 21, tel. 499 736 130, info@veselyvylet.cz, www.veselyvylet.cz; IC Turista Pec pod Sněžkou, PSČ 542 21, tel. 499 736 280, turista@turistapec.cz, www.turista@turista.cz; IC Rokytnice nad Jizerou, PSČ 512 44, Dolní nám. 449, tel. 481 522 777, book@rvclub.cz, www.rokynice-info.cz; TIC Svoboda nad Úpou, PSČ 542 24, nám. Svornosti 527, tel. 499 871 167, info.ets@tiscali.cz, www.svobodanadupou.eu; TIC Špindlerův Mlýn, PSČ 543 51, Svatopetrská 173, tel. 499 523 656, tic@mestospindleruvmlyn.cz, www.mestospindleruvmlyn.cz; TIC Trutnov, PSČ 541 01 Trutnov, Krakonošovo nám. 72, tel. 499 818 245, vesely@trutnov.cz, www.trutnov.cz; RTIC Vrchlabí, PSČ 543 01 Vrchlabí, Krkonošská 8, tel. 499 405 744, info@krkonoše.eu, www.krkonoše.eu; TIC Žacléř, PSČ 542 01 Žacléř, Rýchor-ské nám. 10, tel. 499 739 225, muzeum@zacler.cz, www.zacler.cz.

Zdravotnictví: rychlá záchranná služba Trutnov a Vrchlabí tel. 155, záchranná služba 499 735 921, pro východní Krkonoše je pohotovostní služba v Trutnově 499 840 100, Nemocnice Trutnov 499 866 111, Pec pod Sněžkou lékař 499 329 340, chirurgie 499 329 346, zubní lékař 603 413 113, Horní Maršov 499 874 144, zubní lékař 499 874 166, dětské oddělení 499 874 143, Janské Lázně 499 875 116, Svoboda nad Úpou 499 871 140, dětské oddělení 499 871 287, Špindlerův Mlýn 499 433 344, chirurgie 499 523 864, lékárna

je v Horním Maršově otevřena po-pá 8.00-12.30, 14.00-17.00, 499 874 121, ve Svobodě nad Úpou 499 871 264, ve Špindlerově Mlýně 499 433 335, pohotovostní služba Vrchlabí (i pro Šp. Mlýn) 499 421 155.

Policie: stálá pohotovost Trutnov a Vrchlabí tel. 158, dopravní nehody 974 539 251, služba Pec pod Sněžkou 499 736 233, Svoboda nad Úpou 499 871 333, Špindlerův Mlýn 499 433 333, městská policie Janské Lázně 603 345 538, městská Špindlerův Mlýn 499 433 354, 606 484 805, Žacléř 499 876 135.

Hasiči: stálá služba Trutnov 150, 499 848 411.

Meteorologická stanice v Peci pod Sněžkou 499 736 303.

Lesní hospodářství Vrchlabí ústředí 499 456 111, lesní správy: Horní Maršov 499 874 161, Pec pod Sněžkou 499 896 214, Svoboda nad Úpou 499 871 159, Špindlerův Mlýn 499 433 282.

Správa Krkonošského národního parku: středisko Pec pod Sněžkou 499 896 213, denně 8.30-12.00, 12.30-17.00, Harrachov 481 529 188 denně 8.30-12.00, 12.30-17.00, Špindlerův Mlýn 499 433 228, denně 8.00-12.00, 12.30-17.00, Krkonošské muzeum Vrchlabí denně mimo pondělí 8.00-17.00 499 456 111. Muzeum v Obřím dole v Peci pod Sněžkou 499 736 311, denně 9.00-12.00, 13.00-16.30, Rýchor-ská bouda 499 895 107.

Bohoslužby: Horní Maršov sobota 16.30, Svoboda nad Úpou neděle 11.00, Janské Lázně neděle 9.30, Velká Úpa sobota 15.00, Mladé Buky neděle 11.00, Žacléř neděle 8.30, Špindlerův Mlýn neděle 10.00. Církev Československá husitská - Trutnov - Úpická 146, neděle 10.15., Janské Lázně - Betlém 1. neděle v měsíci 13.30, Farní sbor Českobratrské církve evangelické, Trutnov - Úpická 163, neděle 10.00, Janské Lázně Sola Fide 8.30, Shromáždění sborů svědků Jehovových v sále království v Trutnově, Bojiště 103. Týdenní shromáždění: Každé úterý (18.45) a čtvrtek (19.00). Veřejné přednášky každou neděli od 9.30 do 11.30 a od 16.30 do 18.30.

Autoopravna a pneuservis: Svoboda nad Úpou - Hlávka 499 871 153, denně 7.00-12.00, 13.00-17.00, Mladé Buky - Štágl 499 773 263, pneuservis - 499 773 263, Autoklub Bohemia Assistance nonstop 1240, Žlutý anděl 1230.

Benzinové pumpy jsou ve Svobodě nad Úpou otevřeny denně od 6.00 do 20.00 hodin (Benzina, 499 871 128) a 6.00 - 21.00 (Lucraco Oil, 499 871 188), v Peci pod Sněžkou 6.00 - 22.00 (499 522 120), ve Špindlerově Mlýně denně 7.00-17.00 (neděle od 8.00, 499 433 295). Čerpadla s nepřetržitým provozem jsou v Trutnově a ve Vrchlabí.

Hraniční přechody: Od 21. prosince 2007 zrušeny kontroly na hranicích. Přezjezd hranice Pomezí Boudy - Przelęcz Okraj omezen pro vozidla do 3,5 tuny, Harrachov - Jakuszyce, Královce - Lubawka bez omezení.

Autobusy: předprodej místenek (pouze z výchozí stanice) a informace ve Špindlerově Mlýně 499 433 263, pondělí - pátek 8.00 - 16.00, v sezóně i v sobotu, popř. v neděli 8.00 - 13.00, Trutnov info 499 811 286.

Lanové dráhy: Na Sněžku (Pec p. Sn., 499 895 137) denně v každou celou hodinu 8-18 hodin, v úseku Růžová hora - vrchol Sněžky podle počasí. Na Hnědý Vrch (Pec p. Sn. 499 736 375) denně 9.00 - 16.00, od 1. do 28. 10. jen pátek až neděle. Portášky (Velká Úpa, tel. 499 736 347) denně 8.30 - 17.00, od 15. 2. do 17.30. Černá hora (Janské Lázně, 499 875 152) denně v 7.30 a potom každou celou hodinu 8-18 hodin, Na Pláň (Šp. Mlýn - Sv. Petr, 499 497 215) a Medvědin (Šp. Mlýn, 499 433 384) denně 8.30 - 16.00 a v 18.00, Žalý so+ne 9.00 - 17.00 (Vrchlabí, 499 423 582), Lysá hora (Rokytnice, jen v zimě, 481 523 833), Čertova hora (Harrachov, 481 528 151).

Es grüßet viele tausendmal
Der Herr der Berge „Rübezahl“

Pro noviny Veselý výlet,
stavebně historický průzkum
a expozice z historie Krkonoš
KOUPÍME
dobové fotografie, pohlednice, mapy, průvodce,
knihy, průkazy, písemnosti a předměty
se vztahem ke Krkonošům.

Veselý výlet, Temný Důl 46
542 26 Horní Maršov
tel.: 499 874 221